

R.N.I. No. 14593/1957

પદ્માંશુ

PAGDANDI

તંત્રીઓ : અશ્વિન માલદે * ચંદ્રકાન્ત નંદુ * સંજય છેડા

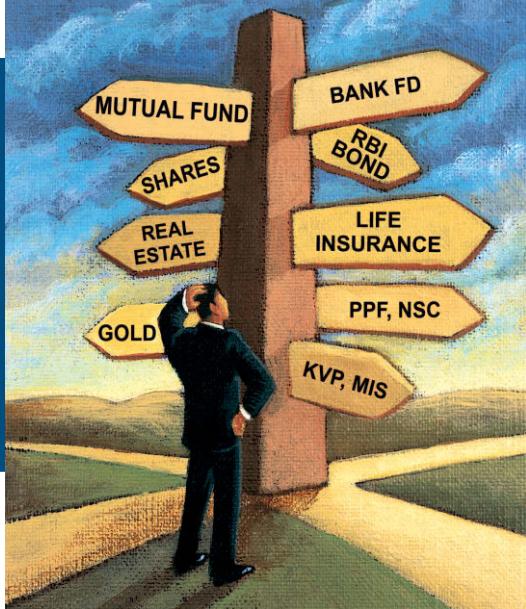
VOL.66 ISSUE NO. 10 - JANUARY 2024 - 60 PAGES - RS. 15/-

Shree Kutchi Visha Oswal Seva Samaj

C.V.O.D., Jain Mahajanwadi, 3rd Floor, 99-101, Keshavji Naik Road, Chinchbunder, MUMBAI - 400 009.

Phone : 23714674 / 2377 3032 - E-mail : pagdandi@kvoss.org

WE NAVIGATE
YOUR FINANCIAL ADVENTURE
& ENSURE YOU
A SMOOTH JOURNEY OF LIFE
FROM WHERE YOU ARE
TO WHERE YOU WANT TO BE

A COMPLETE TOUR OF THE FINANCIAL WORLD

We are truly a one stop-shop for all your
Investment & Insurance and other allied services:

- Mutual Fund Distributors
- Company FD, NCD, Bond, RBI Bond, Capital Gain Bond, Perpetual Bond
- P2P Loans
- Sovereign Gold Bond
- Will Writing and Estate and Succession Planning
- Life Insurance (Through business associates of LIC of India, HDFC Life, Birla Sun Life Insurance)

We are your Map for Financial Freedom

Registered Office:
Gada & Haria Pvt Ltd
(formerly known as Gada & Haria Financial Planners Pvt Ltd)
5, Framroz Court, 2nd floor, Dada Saheb Phalke Road,
Dadar (CR), Mumbai-400014.
Tel: 40794141

CA, CFP Rajesh Gada
Village : Bada
98676 23250
rajesh@gadaharia.com

CA Vipul Bheda
Village : Samaghoga
98202 22750
vipul@gadaharia.com

Vikas Vira
Village : Nagalpur
98205 20268
vikas@gadaharia.com

સમાજના સર્વાંગી વિકાસ માટે સતત કાર્યરત

શ્રી કચ્છી વિશ્વ ઓશ્વાણ સેવા સમાજ

શ્રી ક.વિ.ઓ. દેરાવાસી જૈન મહાજનવાડી, બ્રિજે મારો, ૬૬-૧૦૧, કેશવજી નાયક રોડ ચીંયબંદર, મુંબઈ - ૪૦૦૦૦૬

૨૩૭૧૪૬૪૪, ૨૩૦૦૩૦૩૨, ૨૩૭૧૫૦૫૦, ૨૩૭૧૫૧૫૧, ૪૦૯૬૪૩૪૩ / + Email : ksevasamaj@gmail.com + Website : www.kvoss.org

શ્રી ક.વિ.ઓ. સેવા સમાજનું માસિક મુખ્યપત્ર

પગદંડી

- છેલ્લા સાત દાયકાથી ક.વિ.ઓ. સમાજને નવા વિચારબીજ આપનાર
- ક.વિ.ઓ. સમાજની સાંસ્કૃતિક ધરોહરને જાળવવા સદા પ્રયત્નશીલ
- ક.વિ.ઓ. સમાજની જાગૃતિના પ્રતિક સમાન

હવે પગદંડીનું લવાજમ ભરવું એકદમ સરળ. નીચે આપેલ કચ્છુઆર કોડને સ્કેન કરો અથવા લિંક પર ક્લિક કરી આપની વિગત ભરો.

cutt.ly/pagdandi

પગદંડીનું દસ વર્ષનું લવાજમ માત્ર રૂ. ૧૦૦૦/-

પંચવાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૬૦૦/-

પગદંડી કાર્યાલય ખાતે સેવા સમાજનાં સરનામે સ્વીકારાશે.

આપનું એડ્રેસ બદલાયું તો આપના પગદંડી મેઅરરશીપ નંબર સાથે જૂના અને નવા એડ્રેસની વિગત pagdandi@kvoss.org પર મોકલવા વિનંતી જેથી પગદંડીના અંક, આપને વિના વિક્લેપ મળતા રહે.

લિ. પગદંડી તંત્રીઓ /ક.વિ.ઓ.સેવા સમાજ પરિવાર

પગાંડી

જાન્યુઆરી ૨૦૨૪

અનુક્રમણિકા

લેખ	લેખક	પાના નં
તંત્રી સ્થાનેથી		
ચ્યૂટણીઓ.....	સંજ્ય ચંદન વિસનજી.....	૫
પ્રમુખશ્રીની કલમે	ડૉ. ચંદ્રકાંત નાનજી લાલન.....	૧૧
ઊભી કાઠી સો મણ ભાર જીવે.....	ડૉ. ગુલાબ દેઢિયા.....	૧૫
લોહીનાં આંસુ (નવલક્ષા)	વિશ્રામ એમ. ગઢવી	૧૬
ખામોશ સીમ		
વિદ્ધાન વિચારક અને કુશળ વહીવટકર્તા મુનિ ચારીગવિજ્યજી	સુભાષ ખુશાલ છેડા.....	૨૫
ભગવાન બુદ્ધ પરિપથ	જ્યોતિ જેવત મોતા.....	૩૦
૧૪. અધ્યાત્મ અને આરાધનો અહેસાસ બોધગ્યા		
સમાજના યુવા લેખિકા કુ. નિયતિ પૂર્વી કેતન વીરા....	અધ્યિન માલદે.....	૩૬
"THE WOODS OF BETRAYAL"નો એક અંશ.....	નિયતિ પૂર્વી કેતન વીરા.....	૩૭
સાહિત્ય અમૃત	આલેખન : ચંદ્રકાંત નંદુ	૩૮
પ્રતિભાવ - પ્રતિસાદ		
ડૉ. જ્યંત ગાલા - લેખ.....	લીલાધર ગડા.....	૪૩
"પગ મેં ભમરી" - મનગમતી કોલમ....	જ્યંતી ગોગરી.....	૪૩
ગુંજન કરતી "પગ મેં ભમરી".....	વસંતલાલ ગડા.....	૪૪
પગાંડીને પત્ર		
એક સુખદ અનુભવ.....	શાંતા ધનજી ગાલા.....	૪૫
પગ મેં ભમરી.....	લીલાધર માણોક ગડા.....	૪૫
ઉર્મિલાહર.....	સંપાદન : વિશન નાગડા.....	૪૭
૨૦૨૩માં વિદેશ ભણવા ગયેલા વિદ્યાર્થીઓની યાદી	૫૨
સાંત્વન.....	૫૭
મુખપૂષ્ટ ચિત્ર અને માહિતી.....	કિરણ વિસરિયા.....	૧૪

પગાંડી કાર્યાલાય ફોન - ૨૩૭૧ ૪૬૭૪ ટેલી ફેક્સ - ૨૩૭૭ ૩૦૩૨

Printed and Published by Aswin Popatlal Malde on behalf of K.V.O. Seva Samaj. Printed at Meghart Colour Crafters, 42, Ideal Indl. Estate Mathuradas Mill Compound, Senapati Bapat Marg, Lower Parel, Mumbai -400013. and published from Shri Kutchhi Visa Oswal Seva Samj, C.V.O.D. Jain Mahajanwadi, 3rd Floor, 99/101, Keshavji Naik Road, Chinch Bunder, Mumbai -400009. Editor : Aswin Popatlal Malde

Gala Caterers®

FINEST IN FOOD INDUSTRY

SINCE 1977

Wondering What's for Dinner? Gala Caterers has it Covered!

Indulge your guests in a culinary journey with Gala Caterers, where every dish is a masterpiece. Our menu offers a diverse range of delectable options, from authentic Kathiyawadi and Gujarati delicacies to globally acclaimed favourites. Elevate your event with our commitment to exquisite taste and impeccable service.

A Destination Wedding Dream | Plan with Ease |

Effortlessly plan your special events with Gala Caterers. Whether it's a Sangeet Sandhya, Mehndi Rasam, Samurta, Wedding, or Reception, we ensure a seamless experience. Choose from a selection of prestigious venues across India, accommodating 200 to 2500 guests. Our promise is not just an event but a memory etched in time.

⋮ Corporate Excellence: Serving the Best

Gala Caterers takes pride in its ability to cater to over 10,000 guests for corporate events, including seminars and exhibitions.

Our esteemed clientele boasts industry leaders such as:

RELIANCE INDUSTRIES LTD | PARLE AGRO PVT LTD

THE PHOENIX MILLS LTD | ACHARYA PRODUCTS

CAMBRIDGE SHIRTS | GODAVARI PAINTS | MAYKA GROUP

JUST IN TIME | GANGAR EYENATION... and Many More

CEO: Pravin Gala

Atul Gala: 9322221205/9223555622

Rajesh Gala: 9820032010

Email: galacaterers@gmail.com

Visit Us: Naraj Childring, Bami Narayan Kay,
Matunga (S. Railo), Mumbai.

Rohit Gala: 9820099251

Chirag Gala: 9702029280

www.galacaterers.in

તંત્રીરચાનેથી

ચૂંટણીઓ

જિસકોલીના વાચકમિત્રો,

પગદિનો આ અંક જ્યારે આપના હાથમાં આવશે ત્યાં સુધીમાં કેટલીય સંસ્થાઓની ચૂંટણીનાં બ્યૂગલ ફૂંકાઈ ગયાં હશે અને એટલે વિચાર્યુ કે આજે આ તંત્રીલોખમાં આ ચૂંટણી વિષે જ થોડું મમળાવીએ. થોડીક વિનંતીઓ, થોડાક સૂચના, સૌપ્રથમ સંસ્થાઓને, પછી ઉમેદવારોને, પછી સંસ્થાના સભ્યોને અને છેલ્લે આપણા સૌ કોઈને.

સંસ્થાઓને વિનંતી

૧. બંધારણમાં સુધારા

આપણી મોટા ભાગની સંસ્થાઓનાં બંધારણ, સંસ્થા બની ત્યારથી એમ ને એમ છે. સૌપ્રથમ તાતી જરૂર છે, બદલતા સંજોગો, રિવાજો અને સમય પ્રમાણો આ બંધારણને બદલવાની. હા, માન્યું કે આ કામ સરળ નથી. ખાસી એવી જહેમત માંગશો, પણ આજે નહીં તો કાલે, આ કામ હાથમાં લેવું જ પડશે.

અને બંધારણમાં જે સુધારા કરવાના છે એનું પણ લાંબું લાંબ્ડી લિસ્ટ છે.

- ઉમેદવારોની સંખ્યા માટે મર્યાદા.
- નવી પેઢી, નવા લોહીને કારોબારીમાં લાવવા માટે (ઉમેદવારોની ઉમર પર મર્યાદા).
- ચૂંટણીમાં ઓછામાં ઓછા વોટ અયોગ્ય થાય એ માટે સુધારાઓ.
- પેનલ પદ્ધતિને નાભૂદ કરવા માટે નિયમો.
- ઉમેદવારોની પ્રચારપ્રક્રિયા, પ્રચારખર્ચ પર થઈ રહેલા અતિરેક માટે નિયમો (સંસ્થા દ્વારા જ ઉમેદવારોની અમૃક મર્યાદિત સંખ્યામાં જાહેરાતો આવે તો પોતાની મેળે જાહેરાતોનો અતિરેક પણ ના થાય અને આર્થિક રીતે મધ્યમ ઉમેદવારોને પણ પૂરતું કવરેજ મળી શકે).

- એક સમયે એક જ સ્થાનિક (લોકલ) સંસ્થાનું સભ્યપદ માટે નિયમો (હાલની તારીખમાં સત્ય કાંઈવલી રહેતો હોય, પછી મુલુંડ સ્થાયી થાય તોપણ બશે જગ્યાએ વોટ માટે હાજર થઈ જાય જે અયોગ્ય પણ મોટા ભાગની સંસ્થાઓમાં આવા સભ્યોનું સભ્યપદ રદ થઈ જાય એવી કોઈ જોગવાઈ હોતી નથી).
- કો-ઓર્ડ સભ્યને કયા પદ આપી શકાય અને કયા પદ ના આપી શકાય એના માટે મોટા ભાગની સંસ્થાઓનાં બંધારણમાં સુધારા જરૂરી.
- કારોબારીના નિષ્ક્રિય સભ્યોને વર્તમાન કારોબારીમાંથી રદબાતલ કરવા તેમ જ બીજી ટર્મમાં આવા સત્ય ઉમેદવારી ના નાંધાવી શકે એવી જોગવાઈ પણ જરૂરી.

૨. મોભારશિપ ડેટાબેઝ

મોટા ભાગની સંસ્થાઓ માટે આ એક મોટો પડકાર છે, જ્યાં તમામ મોભાર પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ હોય એવી સંસ્થામાં પણ મારો સ્વાનુભવ છે કે સભ્યોની ઉદાસીનતા ઊડતી જ નથી. એટલે આ વિનંતી હકીકતમાં તો સભ્યોને કરવી જોઈએ, પણ સંસ્થાઓને પણ વિનંતી તો કરવી જ રહી કે સભ્યોની આ તંત્રા તોડવા માટે સૌ સંસ્થાઓએ સમયાંતરે થોડાંક નગારાં વગાડવાં જ રહ્યાં.

ઉમેદવારોને વિનંતી

1. વધુ ને વધુ સંસ્થાઓમાં વધુ ને વધુ વર્ષ સુધી સ્થાન જકડી / પકડી રાખવાનું ઓછું કરો. ઈશ્વરે બધાને ૨૪ કલાક જ આપ્યા છે. જો સંસ્થાને, એની પ્રવૃત્તિઓને સમય ના ફાળવી શકો તો વહેલી તકે રજા લઈ અન્યોને તક આપો. એકવાર સંસ્થાના સર્વોચ્ચ સ્થાને પહોંચી ગયા, એ પછી તો તરત એક બાજુ ઊભા રહી જાઓ અને અન્યોને આગળ આવવા પ્રોત્સાહિત કરો.
2. પહેલાં કહું એમ નવા લોહીને આગળ કરો. તમારો અનુભવ, તમારા બદલે એ નવયુવાનો દ્વારા વાપરવા પર ધ્યાન આપો. એ નવા લોહીને, નવા વિચારોને, એમના આઉટ ઓફ બોક્સ થિંકિંગને યોગ્ય સ્થાન આપો. કહેવાની જરૂર નથી, જો જાતે નહીં કરો તો સમયની સાથે આ નવું લોહી, નવી પેઢી પોતાના ધસમસતા વહેણમાં તમને તમારા યોગ્ય સ્થાને (સાઇડમાં) બેસાડી દેશો.
3. દર વખતે ચૂંટણીખર્ચ, સભ્યોની હાલાકી, રિસોર્સિસનો બગાડ વગોરે કહીને ચૂંટણી ટાળવાની જરૂર નથી. કયારેક છલોક્ષણને બદલે સિલોક્ષણ કરાવવા, યોગ્ય ઉમેદવારો પાસે (ચૂંટણીખર્ચના નામે કે સમાધનના નામે) ફોર્મ પાછા ખેંચાવીને આપણો સંસ્થાને

નુકસાન પણ પહોંચાડી શકીએ છીએ. એટલે ઇલોક્ષન કે સિલોક્ષન, યોગ્ય સમયે, યોગ્ય નિર્જય લેવો જરૂરી.

૪. પેનલ શા માટે? શા માટે તમે મતદારોને માથે બધા જ ઉમેદવાર એક પેંકેજની જેમ ચિપકાવવા માંગો છો. કોઈ એક જ પેનલનો સંપૂર્ણ વિજય એટલે કોઈ વિરોધ પક્ષ જ નહીં. આ તો ચૂંટણીની લોકશાહીનો ઉપહાસ છે. યોગ્ય ઉમેદવારોને પેનલની જરૂર નથી અને અયોગ્ય ઉમેદવારોની સંસ્થાને જરૂર નથી. તો પછી પેનલ પ્રથા શા માટે? (પેનલ પ્રથાના વિરોધમાં બીજાં આઠ પાનાં ભરી લખી શકાય, પણ એ પછી ક્યારેક) દાયકાઓથી આ પ્રથાનો હુદુપયોગ થઈ રહ્યો છે અને એટલે આ પદ્ધતિનો વ્યાપક સ્તરે વિરોધ કરી, એને બંધ કરાવવી જ રહી.
૫. થોડા સમય પહેલાં એકાઉન્ટ-બે ચૂંટણીમાં બે પેનલ તો જોઈ, પણ સાથેસાથે બશે પેનલના પોતાના ચૂંટણી ચિહ્નનો પણ જોયાં. મારા ભાઈઓ, વડીલો, આ મ્યુનિસિપાલિટી કે વિધાનસભા કે લોકસભાની ચૂંટણીઓ નથી. પહેલા તો ગામની કે સમાજની ચૂંટણીઓમાં પેનલ પોતે જ બિનજરૂરી, બિન-ઉપયોગી અને હવે એના અતિરેક સ્વરૂપ આ પક્ષનાં ચિહ્નનો. (મતદારોને માત્ર ચૂંટણીના ચિહ્નન પર ધ્યાન આપવા કહી, તમે મતદારોને શું સમજી રહ્યા છો? શું સમજાવી રહ્યા છો?)
૬. ગયા વર્ષ આ ચૂંટણીઓ દરમ્યાન આપણે સમાજને બઢો લાગે એવી અમુક સભાઓ, એવા અમુક વીડિયો પણ ફરતા જોયા. એક ઉમેદવાર કે એક પેનલની હાર-જીત એ મોટી વાત નથી. સંસ્થાની અને સમાજની ગારિમા જળવાઈ રહે એ મોટી વાત છે. (મતદારોને પણ વિનંતી કરીશ કે જ્યારે પણ આવી કોઈ ઘટના થાય તો એવું કરનાર ઉમેદવાર અને એની પેનલ, બશેને તમારા કીમતી વોટ દ્વારા યોગ્ય દ્વાર દેખાડી દેજો).
૭. ચૂંટણીઓમાં સંસ્થાઓ દ્વારા, ચૂંટણી કમિશનરો દ્વારા કેટલાક નિયમો તો ઘડાતા જ હોય છે, પણ એ સિવાય ઉમેદવારોએ પોતે પણ, પોતાના ચૂંટણીખર્ચ, જાહેરાતોનો મારો કરવામાં થોડીક ખમૈયા કરવી જોઈએ. એ ઉપરાંત ટેકનોલોજીના ફળ સ્વરૂપ વાંટ્સએપ મેસેજ્સ, વીડિયો મેસેજ, ઓડિયો મેસેજ, દરેકનો અતિરેક ટાળો. (ટૂંકમાં એટલું ધ્યાન રાખો કે પ્રચારના અતિરેકથી મતદારોને, સંસ્થાના સભ્યોને (ખાસ કરીને યુવા ધનને) સંસ્થા અને સંસ્થાની ચૂંટણી પ્રત્યે જ અણગમો ના થવા લાગે).
૮. પ્રચારના દિવસો પછી આવે ચૂંટણીનો દિવસ અને ઘણીબધી ચૂંટણીઓ સાથે એક યા બીજી રીતે સંકળાયેલા હોવાથી ચૂંટણીના દિવસે ઉમેદવારોને (એ દિવસે પ્રચાર કરવાનો જ નથી હોતો છિતાં પણ) ચૂંટણી સ્થળની આસપાસ નિમ્ન સ્તરનો પ્રચાર કરતાં જોયા છે જે સંસ્થા અને સમાજની ગારિમા માટે એકદમ અનિશ્ચિનીય છે. જ્યાં ચૂંટણી યોજાતી

- હોય, ત્યાં રહેતા આસપાસના લોકો જ્યારે આ બધુ જુએ છે, ત્યારે કોઈ ઉમેદવાર કે કોઈ પેનલાની નહીં, પણ સંસ્થાની અને સમાજની નાલોશી થાય છે, જે બિલકુલ યોગ્ય નથી.
૯. પ્રચારસામગ્રી અને અન્ય પેમ્ફ્લોટ વગેરેમાં સંસ્થા અને સમાજની ગરિમા માત્ર જળવાય જ નહીં, પણ ઊંચી થાય એવું કઈક કરો. તમારા પોતાના પ્રચારની સાથેસાથે સંસ્થાની કામગીરી, સંસ્થાના સાંસ્કૃતિક અને અન્ય વારસાનો પણ પ્રચાર કરો. (જે મતદારો સંસ્થા પ્રત્યે, ચૂંટણી પ્રત્યે ઉદાસીન થઈ રહ્યા છે એમનો સંસ્થા તરફ વાળવા માટે તમામ ઉમેદવારોએ I, Me અને Myselfને બદલે પહેલો પ્રચાર સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓ, એના વારસા, એની ગરિમાનો કરવો જોઈએ) એકવાર કરી જુઓ. મતદારોને જગાડવાનો, સંસ્થા, સમાજ તરફ વાળવાનો પ્રયાસ કરી જુઓ. પરિણામમાં તમને નુકસાન નહીં થાય એની ખાતરી અમારી.
૧૦. ચૂંટણીપ્રક્રિયાનો સંપૂર્ણપણે ડિજિટલ કરવા માટે એ સમગ્ર પ્રક્રિયા, એની પાછળની ટીમમાં વિશ્વાસ મૂકો. હાલાની બેલોટ પેપર, વગેરેની ચૂંટણી ખર્ચન અને કીમતી સમયના વેડફાટ સમાન છે. આ સમગ્ર પ્રક્રિયા ડિજિટલ થઈ જાય તો પેપર અને સમયનો બગાડ અટકે અને આખી ચૂંટણી સરળ અને સુગમ રીતે પૂરી થઈ શકે. આ બધામાં જરૂરી છે તો બસ ઉમેદવારોની આ પદ્ધતિ પર વિશ્વાસ. (બેલોટ પેપરની સાદી ગણતરી પરથી આપણો સ્કેનિંગો પહોંચ્યા. એમાં સર્વે સંસ્થાઓ અને ઉમેદવારો અને સભ્યોએ સારો સહકાર આપ્યો. હવે સમય આવ્યો છે ડિજિટલ ટેબ્લેટ/આઈપેડ મતદાનનો. નવી ડિજિટલ પદ્ધતિને સમજો, સ્વીકારો અને સમગ્ર પ્રક્રિયાને નવા સ્તરે લઈ જાઓ).
- ### હવે વિનંતીનું લિસ્ટ “મતદાર રાજી”ને
- મત આપો. લોકશાહીના સાચા રાજી એટલે મતદાર. પણ આ લોકશાહીને ચલાવવા, ટકાવવા અને આગળ વધારવા, રાજીએ ચૂંટણીના દિવસે ઘરની બહાર નીકળી મત આપવો જરૂરી. રજાનો દિવસ છે, ક્યાં દાદર, માટુંગા સુધી લાંબું થવું? જે મતદાર રાજી આવું વિચારતા હોય એમણો એકવાર ચૂંટણીના દિવસે આવી કેટલાય વયોવૃદ્ધ, અશક્ત કે દિવ્યાંગ વ્યક્તિઓને મત આપતા જોવા જોઈએ. એકવાર આવા વૃદ્ધ કે અશક્ત કે દિવ્યાંગ લોકોની ચૂંટણી માટેની શ્રદ્ધા અને સંસ્થા પ્રત્યેની નિષ્ઠા જોશો, તો જિદગીમાં ક્યારેય પણ કોઈ પણ ચૂંટણીના દિવસે લોનાવલા કે દેવલાલી નહીં જાવ.
 - મતદાર યાદી. સંસ્થાઓને તો વિનંતી કરી દીધી કે મતદાર રાજીની યાદી અપડેટ કરતાં રહો, પણ ફરી એકવાર એ જ વાત નડે છે. આ રાજીની ઉદાસીનતા. રાજીસાહેબ, સંસ્થાના રેકોર્ડમાં તમારો ડેટા અપડેટ કરો અને સાથેસાથે સંસ્થા વિષે, એનાં કાર્યો, એના પ્રકલ્પો, એની કારોબારી, એના બંધારણ વિષે તમે પોતે પણ અપડેટ થાઓ.

ઘડું વાર ઘડ્યા સત્યોને ચૂંટણીના દિવસે, ચૂંટણી કમિશનરો સાથે બાખડતા જોયા છે. (મારા ભાઈ, સંસ્થા દાયકાઓથી છે, તારું સત્યપદ દાયકાથી છે તો પછી તારું નામ યાદીમાં ના હોય કે મતદાર યાદીમાં તારું એડેસ ખોટું હોય એમાં ચૂંટણી કમિશનરનો શો વાંક. એ બિચારા તો છેલ્લા એકવીસ કે પચ્ચીસ દિવસથી આ પ્રક્રિયામાં જોડાયા, પણ તમે પોતે આજ સુધી ક્યાં હતાં).

3. યોગ્ય ઉમેદવારને મત આપો, નહીં કે કોઈ એક પેનલને. પેનલ એટલે જાણો આંબાની આખી પેટી, થોડાંક ફળ સારાં હશે. થોડાં ફળ કાચાં છે અને પરિપક્વ થતાં વાર લાગશે, પણ અમુક ફળ એવા છે કે એમની સાથે બીજાં ફળને પણ સડો લાગી જાય, એવા ફળને તો તરત પેટીમાંથી બહાર કાઢી અલગ તારવી લેવા જેવા. તો આજ પછી પેનલના કાઈ કે ગોખી ગયેલા નંબરને મત આપવાને બદલે યોગ્ય ઉમેદવારને ચૂંટવા માટે મતદાન કરો. (મારા અંગત મતે કોઈ મને જો પેનલનું કાઈ આપે તો હું એનો અર્થ એટલો જ કાહું કે એ મને મૂર્ખ ગણો છે).
4. માત્ર ચૂંટણી જ નહીં, સંસ્થાની વાર્ષિક સામાન્ય સભા, તેમ જ અન્ય સભાઓમાં રસ લો. સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લો, કંઈક સલાહ-સૂચન હોય તો યોગ્ય માધ્યમથી પદાધિકારી સુધી તમારી વાત પહોંચાડો. (માત્ર ચૂંટણીના દિવસે રિસાયેલા કુવા જેવું વર્તન કરવાથી કંઈ જ બદલાશો નહીં).
5. સંસ્થાઓ દ્વારા બંધારણ બદલાય, ચૂંટણીના નિયમો બદલાય, આખી સિસ્ટમ સરળ થાય, ઉમેદવારોના લાંબા લિસ્ટ થોડાક ટૂંકા થાય, એ બંધામાં હજ એક દાયકો તો સહેજ વીતી જશે. ત્યાં સુધી આપણો સૌચે મતદાન પર્યો, બેલોટ પેપર, વોટ આપવાના નિયમો વિષે વધુ સજાગ અને સાવચેત થવાની જરૂરી છે. આપણો સૌ પ્રયત્ન કરીએ કે ઓછામાં ઓછા મત અયોગ્ય ગણાય અને આપણો કીમતી મત વેડફાઇ ના જાય.
6. હવે થોડુંક મતદાન વિષે. પહેલાં તો મત આપવા આવો. યોગ્ય રીતે મત આપો, જેથી તમારો મત અયોગ્ય ઘોષિત ના થાય. હવે કોને મત આપવો એના પર થોડીક “સીધી વાત, નો બકવાસ.”

 - પેનલને બદલે ઉમેદવારને પસંદ કરો. ભલે ને પછી મિશ્ર સરકાર કેમ ના આવે. (વિરોધ પક્ષ હોય જ નહીં એ લોકશાહી નહીં ઠોકશાહી થઈ જશે).
 - નામને બદલે કામને મત આપો. જેણો આજ સુધી કામ કર્યું એને તમારા મતનો તાજ પહેરાવો. જેણો કામને બદલે બસ સંસ્થા પહેલા પોતાની જાતને પ્રોજેક્ટ કરી હોય, એને દરવાજો બતાવો.

- વિવિધ સંસ્થાઓ સાથે સંકળાવું એક વાત છે અને પોતાના પદને, પોતાને મળેલા કામને માટે સમય ફાળવવો એને નિષ્ઠાથી કરવું બીજી વાત છે. એટલે માત્ર નામ માટે અનેક સંસ્થાઓમાં વિવિધ પદે બિરાજમાન ઉમેદવાર “ઇસ નોટ રાઇટ ચોઇસ બેબી.”
 - ગામના પૈસા બાકી હોય અને ઉમેદવાર ભાઈએ હાથ ઊચા કરી મધ્યમ વર્ગની મહેનતની કમાણી પર પાણી ફેરબ્યું હોય એમને તો ઉમેદવારી પત્રક જ ના મળવું જોઈએ, પણ જો કોઈક રીતે એમને ઉમેદવારી પત્રક મળી જાય તો એમને તમારા મત દ્વારા જ સંસ્થાની બહાર જવાનો દરવાજે બતાવો.
૭. ચૂંટણી તેમ જ અન્ય સમાચારો, જાહેરાતો, વગોરે, મોબાઈલના ટચ્યૂકડા સ્કીન પર તમારા ધ્યાન બહાર છૂટી જશે. સમાજ અને સંસ્થાઓ સાથે જોડાયેલા રહેવા છાપેલી પત્રિકા વાંચવાનું રાખો. (પત્રિકાની PDF ફાઈલ એ કોરોના સમયની મજબૂરી હતી.) પણ હવે જ્યારે છાપેલી પત્રિકા સરળતાથી મળે છે તો એ જ વાંચવાનું રાખો. (પગદંડી માટે પણ એ જ કહીશ), પણ અત્યારે વાત છે, ચૂંટણી વિષયક સમાચારો, જાહેરાતો, ચૂંટણીઠંકેરા, વગોરેની. એટલે પગદંડીની વાત પછી ક્યારેક). મોબાઈલના ઉ બાય દના સ્કીનમાં તમે ભલે માનો કે તમે આખી પત્રિકા વાંચી, પણ હકીકતમાં તમે માત્ર મરણસાદ અને પછી ફૂલ પાનાંની જાહેરાતોનાં મથાળાં માત્ર વાંચ્યાં.

અને છેલ્લે થોડીક વિનંતીઓ આપણા સૌના માટે:

હાલની પરિસ્થિતિ એવી છે કે દરેક ગામમાં એક પાંજરાપોળ, એક મહાજન, એક કે બે સ્થાનકવાસી, દેરાવાસી કે અચલગઢણાં ટ્રસ્ટ અને એ ઉપરાંત ગામમાં બિરાજતા ફુળદેવીના ટ્રસ્ટ, એટલે કે ગામ દીઠ લગભગ પાંચથી વધારે ટ્રસ્ટ તો હશે જ હશે. અને હાલના આવકવેરાના તેમ જ ચેરિટી કમિશનરની ઓફિસના નવા કાયદાઓ, અમને પ્રોફેશનલ્સને પણ રાતા પાણીએ રડાવી રહ્યા છે, એટલે હોનોરરી સેવા આપતા સ્વયંસેવક થકી ચાલતી સંસ્થાઓ માટે તો આ બધું અમ પ્રોફેશનલ્સ કરતાં પણ ફેરફારું એટલે આવામાં એક જ વિનંતી કે જરૂર ના હોય ત્યાં સુધી નવી સંસ્થાઓ બનાવવાનું ટાળો. શક્ય હોય તો જે સંસ્થાઓ છે એમના દ્વારા જ કામ કરો. શક્ય હોય તો વિવિધ સંસ્થાઓના એકીકરણ વિષે પણ વિચારી જુઓ. જે રીતે શિરડી, સિદ્ધિવિનાયક કે તિરુપતિ બાલાજનાં ટ્રસ્ટ સરકારના નિયંત્રણ હેઠળ આવી ગયાં છે, આપણી સંસ્થાઓની પ્રગતિ, વિકાસ. મૂડી અને રોકાણ જોઈ આપણો ત્યાં પણ કોઈ સરકારના નોભિની ના નિમાઈ જાય એની તકેદારી ખૂબ જરૂરી. (આ માટે આંતરિક વિખવાદ, અહુમ્ વગોરેને ભૂલી સમગ્ર સમાજ એક દિશામાં વિચારે એ જ બદલાતા સમયની માંગ).

- સંજ્ય ચંદ્ન વિસનજી
રતાડિયા ગણોશવાલા, મો.: ૮૮૮૨૮૧૫૩૬૭

પ્રમુખશ્રીની કલમે

* ડૉ. ચંદ્રકાંત નાનવાતી

વિચારકણિકા

તાજેતરમાં સોશિયલ મીડિયા પર મહિલાઓની મોફ્ફ કરેલ તસવીરો અને આપણા માનવંતા વડા પ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર મોદીને ગરબા રમતી કલીપે ખૂબ જ ચર્ચાનાં વમળો પેદા કરેલ અને આ બધું કોમ્પ્યુટરમાં જનરેટ કરવામાં Artificial Intelligenceએ ખૂબ જ મહત્વનો ભાગ ભજવેલ.

AI એટલે આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ અને આજના જમાનામાં સૌથી વધારે ચર્ચાનો વિષય AIનો ગુજરાતી અર્થ થાય છે કૂનિમ બુદ્ધિ. માનવી એ કુદરતનું એક શ્રેષ્ઠ સર્જન છે અને માનવીએ પોતાના મગજનો ઉપયોગ કરી અનેક ટેક્નોલોજી વિકસાવી આપણું જીવન એકદમ સરળ અને સુખમય બનાવી દીધું. શોધખોળની ચાલતી સતત પ્રક્રિયાના નીપજ સ્વરૂપે કોમ્પ્યુટરનો જન્મ થયો અને પછી તો ટેક્નોલોજીના વિકાસની હરણશક્ષણ આપણે જોઈ રહ્યા છીએ. લગભગ સન ૧૯૫૦ની આસપાસ AIનો જન્મ થયો. AIના દ્વારા માનવીના મગજ જેમ કે એના કરતાં સારી રીતે કાર્ય કરવાની સિસ્ટમ (પ્રક્રિયા) પેદા કરવામાં આવેલ છે. પ્રક્રિયાને માનવરહિત બનાવવામાં AI ખૂબ જ મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. AI એટલે કોમ્પ્યુટરમાં ફીડ કરેલ માહિતી અને એ માહિતીના ભંડારનો ઉપયોગ કરી માનવીની જેમ વિચારણી, અનુકરણ કરવાની પ્રક્રિયા. AIના લીધે મશીનો માણસની જેમ સરળતાથી અને બહુ સચોટ રીતે થાક્યા વગર કાર્ય કરી શકે છે.

આજની આપણી રોજિંદી જિંદગીમાં AI ખૂબ જ વણાયોલી જોવા મળે છે. આપણો મોબાઇલ એનું શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ છે. મોબાઇલ મોસેજ ટાઈપ કરવામાં મદદ કરતી સિસ્ટમ AI પર નિર્ભર છે.

મોબાઇલ પર સોશિયલ મીડિયામાં આપણાને જોઈતા મોગ્રામોની જાણ કરવાની હોય છે. અને પછી વારંવાર એને લગતા પ્રોગ્રામો આપણાને સ્કીન ઉપર જોવા મળે છે. મોબાઇલમાં

ખૂબ જ જાણીતાં સરી પાત્રો શીરી અને કાર્યના અને ગુગલ આસિસ્ટન્ટ વોરે Artificial Intelligenceના લીધે કાર્યરત છે. માઈકોસોફ્ટ - વિન્ડોઝ પણ આનો એક ભાગ છે. મોબાઇલની સ્ક્રીન તમારા ચહેરાની પહેચાન કરી મોબાઇલનું લોક ખોલી આપવાની પ્રક્રિયા પણ Artificial Intelligenceની નીપજ છે.

ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રે કામ કરતાં રોબોટ પણ આ જ વ્યવસ્થાનો ભાગ છે. હવે તો હોટેલોના વેઈટરનું સ્થાન પણ રોબોટ લઈ લીધેલ છે. ડ્રાઇવર વગરની કાર અને દવા અથવા સામાન્યની ડિલિવરી કરતા ડ્રોનનો પણ આમાં સમાવેશ થતો જાય છે.

આજે આપણો વૈધકીય ક્ષેત્રે રોબોટિક સર્જરીનું નામ સાંભળતા થઈ ગયા છે. જેમજે મ AIની ટેક્નોલોજીનું Upgradation થાય છે. તેમ તેમ AIના નવા ચમત્કારો આપણી સમક્ષ આવતા જાય છે અને હમણાં ખાસ ચર્ચામાં છે ChatGPT અને આનો ઉપયોગ કરતા કયારેક આપણાને એ ભય લાયા કરે છે કે AI કદાચ ભવિષ્યમાં માનવીના મગજની ક્ષમતા કરતા પણ વધારે કુશળતાથી કામ કરીને માનવજીતનો પોતાના વશમાં કરી લેશો, પણ દરેક વસ્તુની બે બાજુ હોય છે તેમ AIનો દૂરુપયોગ પણ કદાચ ખતરાને નિમંત્રી શકે છે.

AIનો ઉપયોગ લાંબે ગાળે આવનાર પેઢીની વિચારવાની ક્ષમતાને અસર કરી શકે અને AI પરની આદત કદાચ આપણા મગજના વિકાસની પ્રક્રિયા પર અસર કરશે.

AIની દુનિયાની હરણફાળમાં ભારત પણ પાછળ નથી અને છેલ્લા સમાચારો મુજબ દુનિયાના નિષ્ણાતોને ભવિષ્યમાં ભારત આ વિષયમાં અગત્યનો ભાગ ભજવશે એવું લાયા કરે છે.

ભારતની ભાષાઓની વિવિધતાને લક્ષમાં રાખી ભારતની ઘણી કંપનીઓએ આમાં ખૂબ જ ઉદાહરણજનક કાર્ય કરેલ છે. Large Language Model (LLM)ને ધ્યાનમાં રાખી Krutim નામની System ઓલાના કો-ફાઉન્ડર ભાવિશ અગ્રવાલ તરફથી ડેવલપ કરવામાં આવેલ છે. આ સિસ્ટમ રર ભારતીય ભાષાઓને સમજ અને સાંભળી શકે છે અને ૧૦ ભારતીય ભાષામાં બોલી અથવા લખી શકે છે. આપણી કેન્દ્રીય ગવર્નર્મેન્ટના વિવિધ વિભાગો દ્વારા Bharat GPTનું નિર્માણ કરવામાં આવેલ છે. ગવર્નર્મેન્ટના ઘણા અલગઅલગ વિભાગો Project Vaamાં પર કાર્ય કરી રહેલ છે.

આમ જોવા જરૂરી તો Artificial Intelligence વગરની આજ અને આવતી કાળની દુનિયાની કલ્પના પણ થઈ શકે એમ નથી. ભૂતકાળમાં જેમ ગીજુ આંખનો ઉપયોગ જોવામાં આવતો એમ AI આપણા માટે ગીજુ આંખની ગરજ સારશો. આપણા રોજબરોજના ઉપયોગમાં AI ખૂબ જ ઉપયોગી અને મહત્વનો ભાગ ભજવશો એની ખાતરી છે.

તાજેતરમાં ચંદ્રયાન જે ચંદ્રની ધરતી પર આપણો ઉતારી શક્યા એમાં AIનો ખૂબ જ મહત્વનો રોલ હતો.

દરેક બાજુના સારાંનરસાં પાસાં હોય છે, એમ આ પણ અપવાદ નથી. ફક્ત અને ફક્ત આપણો સૌ આ AIનો સફુઉપયોગ કરી માનવજતના હિતમાં કાર્ય કરીએ એવી આંતરિક દૃષ્ટિ.

મો. : ૮૩૨૨૮ ૫૫૮૮૦

મુલચંદ લાલજી એન્ડ ક્યુ.

MULCHAND LALJI & CO.

Importers & Wholesale Dealers in:

**One Side Coated Paper, Wet Strength Paper, Mettalized Paper,
Glassine Paper, CCK Paper**

Admn. Office : 229/231, Perin Nariman (Bazar Gate) Street, 1st Flr, Fort, Mumbai - 400 001.

Phone: (+91-22) 22617273 • 22617878 • 22617299 • **Fax:** 22611207

Email : info@mulchandlalji.co • **Mobile :** +91 98201 27299

Shop & Reg. Office : 202/203, Bora Bazar Street, Near Jain Temple, Fort, Mumbai - 400 001.

જાન્યુઆરી, ૨૦૨૪ મહિનાના અંકનું સુંદર મુખપૃષ્ઠ હિમાયલ પ્રદેશના **COLD DESERT** (શીત રણ) અને હમણાંના પ્રઘાત ટૂરિસ્ટ ડેસ્ટિનેશન સ્પિતી વેલીના ૧૪૫૦૦ ફૂટની ઊંચાઈ સ્થિત લાંગાજા ગામમાં આવેલ વિશ્વમાં ગીજા નંબરે આવતી **SITTING BUDDHA**-ની મૂર્તિ છે. ચોતરફ નજર પહોંચે ત્યાં સુધી સુંદર પહાડોની વચ્ચે જાણો બુદ્ધ સ્પિતીનું ધ્યાન રાખી રહ્યા છે. ખૂબ જ પાંખી વસતિ ધરાવતી છતાં ભારતની સૌથી મોટી ડિસ્ટ્રિક્ટ સ્પિતી પોતાના અદ્ભુત લોન્ડસ્કેપ અને વિશ્વમાં સૌથી ઊંચાઈએ વસેલા (વસતી ધરાવતા Inhabited) કોમિક વિલેજ, બીજા નંબરે આવતા કિલ્લાર વિલેજ, લાંગાજા, વિશ્વની સૌથી ઊંચાઈએ આવેલ પોસ્ટ ઓફિસ હિક્કિમ વિલેજ જેવાં ગામડાં દેશ-વિદેશના ટૂરિસ્ટોને આકર્ષે છે. અહીં સ્પિતીમાં આવેલ એક હજાર વર્ષ જૂની કી **Monastery** પણ બુદ્ધ ધર્મની આસ્થાનું પ્રતીક છે, જ્યાં દર વર્ષ એમના અનુષ્ઠાનોમાં હજારો લોકો દૂરદૂરથી આવે છે તથા બૌદ્ધ લામાઓ (સાધુઓ) પણ અહીં રહીને બૌદ્ધ ધર્મનું જ્ઞાન મેળવે છે. (આપણો જેમ બોર્ડિંગમાં રહીને ભણીએ તેમ દીક્ષા લેનાર બુદ્ધ સાધુ અહીં રહીને બૌદ્ધ ધર્મનું ભણતર કરે છે.)

સ્પિતી લગભગ ૬ મહિનાથી વધારે સમય સુધી બરફથી ઢંકાયેલું હોય છે અને ઠંડીના પારો પણ માઈનસ -૨૫° થી -૩૫° સુધી પહોંચી જાય છે. જૂન માસ થી મિડ ઓક્ટોબર માસ સુધી સ્પિતીને માણવાનો બેસ્ટ ટાઈમ છે. જેના પછી આ વિસ્તારની હોટેલ્સ બંધ થઈ જાય છે અને ત્યાં રોકાવા માટે વિકલ્પ તરીકે અમુક **Homestay** બુક થઈ શકે છે. વિન્ટર્સમાં **Snow Leopard, Ibex goats** અને **Blue Sheep** જેવાં અહીંના વિશિષ્ટ પ્રાણીઓની પ્રજાતિઓની માગ જલક મેળવવા માટે વિદેશથી ટૂરિસ્ટો ખાસ અહીં આવી કિલ્લાર અને લાંગાજા વિલેજમાં દિવસો સુધી ધામાનાખે છે.

અંડીગાઢથી શરૂઆત કરી હિમાયલના હરિયાળા કિન્નૌરનાં ગામડાં અને પછી હિમાયલના જ રણપ્રદેશ એવા સ્પિતીના ગામડાંની રોમાંચક સફર દરેક પ્રકૃતિ પ્રેમી માટે જીવનભરનું સંભારણું બની રહે એમાં કોઈ શંકાને સ્થાન નથી.

ફોટો અને માહિતી :
કિરણ વિસરિયા (કોટડા રોહા)
મો.: ૯૭૨૨૨ ૩૪૮૪૭

ଓଭି କାଠି ସୋ ମଣ ଭାର ଝିଲେ

ଡ୉. ଗୁଲାବ ଦେଟିଆ

ନଵାଂ ନଵାଂ ଠେକାଣାଂ ଜୋଵାନୁଂ ଗମେ ଛେ,
ନଵାଂ ସ୍ଥାନୋନୀ ମୁଲାକାତମାଂ ତାଜାଗି
ଅନୁଭବାୟ ଛେ. ଛତାଂ ଜୁନା ଚୋରାଚୋତରା
ଭୁଲାତା ନଥି. ଜୁନୀ ଜୁଯାନୀ ଆତ୍ମୀୟତା,
ପରିଚ୍ୟତତା ମନନେ ସାଦ କରେ ଛେ. ଫରିଫରି
ଜ୍ୟାଂ ଜୀବାନୁଂ ମନ ଥାଯ ଏବୁ କାଥମ୍ଭି ଠେକାଣୁଂ
ତେ କହେବତୋ ଛେ. କହେବତୋ ପାସେ ଜତାଂ ଏବୁ
ଲାଗେ କେ ଆ ଖଜାନୋ ଅଭୂଟ ଛେ. ଆ ଜାଗତୋ
ଧାୟରୋ ଛେ.

କହେବତୋ ଉଭେଉଭେ କେ ଚା ପିତାଂ ପିତାଂ
କେ କଳମନେ ଏକଜାଟକେ ନଥି ସର୍ଜାତି. କହେବତୋନୁଂ
ପିଠବଣ ଡହାପଣ ଛେ. ଡହାପଣ ଅନୁଭବନୀ ଦୀକରି
ଛେ. କହେବତୋମାଂ ହୋୟ ଛେ. ଡହାପଣ, ଅନୁଭବ,
ନିରୀକ୍ଷଣ, ସରବତା, ସିଧାପଣୁଂ, ସଚୋଟତା,
ଦୁଂକୁ ନେ ଟଚ ଅନେ ସାୟଥି ବିଶୋଷ ତେ
ଶର୍ଵଗ୍ରାହୀପଣୁଂ. ଆଵୁଂ ଆଵୁଂ ଘଣୁଂଘଣୁଂ ଭେଗୁଂ
ଥାଯ ଅନେ ବେଧକତାନୁଂ ନକ୍ଷତ୍ର ବେହୁଂ ହୋୟ ତ୍ୟାରେ
କହେବତ ପାକେ ଛେ. ଲୋକଜୀବନନୀ ଛିପ ଖାଲିଖମ
ନଥି ହୋତି.

ମଜା ତୋ ଜୁଆଁ, ଜେନେ ଆପଣେ ଅଭଣା
ମାନ୍ୟା, ଗମାର ଗଣ୍ୟା, ଗାମତିଆ କହି ହଡ଼ୁତ
କର୍ଯ୍ୟ, ରୁଢ଼ିଯୁସ୍ତ କହି ଛେଲ୍ଲି ପଂଗତେ ବେସାଇଚା,

ଜାନ୍ୟୁଆରୀ ୨୦୨୪

ଜୁନା ଜମାନାନା କହି ଅବଗଣ୍ୟା ଏମଣେ ଜ
ଆପଣାନେ ଜ୍ଞାନନୀ ଧାର କାଢିଲୀ, ଚୋଟଙ୍କ,
ଚିଗାତମକ, ସୂଗାତମକ କହେବତୋ ଆପି.
ଲୋକଜୀବନନୀ ସାମାଜିକ ଉତିହାସ ଲାଖବା
ଜଈଏ ତ୍ୟାରେ କହେବତୋ ଆପଣାନେ ଘଣ୍ଡି ବାତମ୍ଭି
ଆପି ଶକେ ତେମ ଛେ.

ଆ କହେବତ ତମେ ସାଂଭଣୀ ଛେ ? ‘ଉଂଟ ପର
ବେଠିଲାନେ କୁତରୋ କରଇଯୋ’. ଜରା ବିଚିତ୍ର ଲାଗେ
ଛେ. କ୍ୟାଂ ଉଂଟନୀ ଉଂଚାଈ ଅନେ କ୍ୟାଂ କୁତରାନୀ
ପହିଁୟ. କହେବତୋମାଂ ଚତୁରାଈ ଏ ହୋୟ ଛେ କେ
ଅଡ଼ଧୁଂ କହେ ନେ ଅଡ଼ଧୁଂ ଅଧ୍ୟାହାର ରାଖେ. କହେବତ
ସାଂଭଣନାର ପାସେ ପଣ୍ଠା ସଜ୍ଜତା ମାଗେ ଛେ.
ଏକ ଉଂଟସବାର ଜଈ ରଖୋ ଛେ. କୌଈ ଶେରିମାଂଥି
ପସାର ଥତାଂ, କୌଈ ବାଡା କେ ଧରନୀ ଦୀବାଲ
ପର କୁତରୋ ସୂତୋ ଛେ. ଉଂଟ ପର ବେଠିଲୋ ଅଡ଼ପଲୋ
ଅସବାର ସୂତା କୁତରାନୀ ପୂଛିଡି ଖେଁୟେ ଛେ ଅନେ
ଆ ରୀତେ ଉଂଟ ପର ବେଠିଲାନେ କୁତରୋ କରଇ ଛେ.
ଆପଣାନେ ଲାଗେ ଆଵୁଂ ତେ କଦି ବନେ ? ବନେ.
କେମ ନ ବନେ ? ଆପଣେ ଉଂଚା ଆସନେ ବେଠିଲାନେ
ଜୋଈଏ ଛିଅେ କେ ତେଓ କେବାଂକେବାଂ ଅଣବିତାରାଂ
କରେ ଛେ. ନ କରିବାନା କାମ କରିବା ଜତାଂ ଆଵି
ହାଲତ ଥାଯ ଛେ. କୁତରୋ ଚୂପଚାପ ସୂତୋ ଛେ.
ତୁମ ଉଂଟ ପର ସବାର ଥଈ ଚୂପଚାପ ଜଈ ରଖୋ

છે, પણ મનના મર્કટને કોણ રોકી શકે? આ કહેવત મેં માત્ર સાંભળી નથી, જોઈ પણ છે. કહેવત જ્યારે ચિત્રાત્મક હોય છે, ત્યારે વધુ અસરકારક બનો છે. અવળવાણી એ કહેવતનું એક ઓજાર છે.

હું એમ માનતો હતો કે મેં તો અસંખ્ય કહેવતો સાંભળી છે. ભ્રમ લાંઘ્યો. એક વડીલે વાતવાતમાં કહું, ‘ઉભી કાઢી સો મણ ભાર જીલે.’ વિચારતો થઈ ગયો. આટલી સરળ છતાં કેટલી માર્મિક વાત! અમે પછી એ જ કહેવત પર વાતો કરી. નજર સામે ચિગ આવી ઉભું. એક જડી કાઢી, એક થાંભલી ખોડેલી છે. એના પર કાંટો લટકાવ્યો છે. મણમણાના વજન થતાં જાય છે. પેલી જડી લાકડી બધું જીલી લે છે. જર્જરિત મકાન થાંભલીઓને ટેકે ઉભું રહી જાય છે. આડી કાઢી ભાંગી પડે છે. ઉભું છે ત્યાં સ્થિરતા છે, દઢતા છે, સ્ટેબિલિટી છે.

આ વાત કહેનારને ભૌતિકશાસ્ત્રના સ્ટેબિલિટીના કોઈ નિયમની જાણ ક્યાંથી હોય! ગામડાનો માણસ વિજ્ઞાન ભાય્યો ન હોય, ગણિત ગણ્યો ન હોય, પણ જીવનમાં તો એ બધું વિજ્ઞાન કે ગણિત વાપરતો જ હોય છે. નિયમો ખબર ન હોય, પણ કોઈ સૂઝથી ઉપયોગ તો ખબર હોય છે. લોકગણિત અને લોકવિજ્ઞાન વહાલાં લાગે છે.

કહેવત કંઈ કાઢી માટે થોડી છે! એ તો જીવતર માટે છે. ઉભો માણસ બધું જીલી શકે, વહી શકે, સહી શકે. તમારો ધંધો, તમારી નોકરી, તમારી દુકાન ઉભી છે, કાર્યરત છે તો ઘણાબધા આંચકા સહન કરી લેશો, પડકારને પહોંચી વળશો. જે પડી જાય છે, જૂદી જાય છે, હઠી જાય છે તે હારી જાય છે. ઉભેલાની, ખોડાયેલાની ક્ષમતા જબરી છે. ક્ષમતાનો સંબંધ સાતત્ય અને અસ્તિત્વ સાથે છે. વિચલિત થયા તો ક્ષમતા ઘટી ગઈ. ઉભા માણસનો કેટલો મહિમા છે. કાર્યશીલ, જીવંત, ધબકતો માણસ આંધી, આંચકા, અડચણા, આપત્તિ, વિપત્તિ, આધિ, વ્યાધિ, ઉપાધિ, પરાજ્ય કેટકેટલાંની ટક્કર જીલી લે છે.

ઉભેલાના પગ સ્થિર હોય છે. જેના પગ જમીન પર તે આસમાનને જોઈ શકે, તાંતી શકે.

બસમાં ભીડ હોય, બેસવાની જગ્યા ન મળે, ઘક્કા વાગતા હોય, હડદોલા આવતા હોય, સ્પિડ બ્રેકર્સ બસને ઉછાળતા હોય ત્યારે શું કરવાનું? માફિકસર પગ પહોળા કરી ઉભા રહેવાનું. પછી પડવાનો ભો ન રહે. વૃક્ષો ફિલ્ઝિકસના લો ઓંફ ગ્રેવિટીને જાણતાં હશે શું? જમીન પાસે થડ પહોળું, મૂળ ઊડાં ને વિસ્તારેલાં. બહાર તે વધી શકે, તે વિસ્તારી શકે, જેનો પાયો પહોળો હોય ને મૂળ ઊડાં

હોય. આમ તો મારે ઘણા ગુરુ છે. ઘણા પાસેથી શીખું છું. એમાં એક સાહેબ તે આ વૃક્ષ પણ છે.

સંસ્કૃતિ, ધર્મ, દેશ, સમાજ, કુટુંબ, સંસ્થા કે વિચાર જો ઉભાં છે તો જીવતાં છે. જીવતાં છે તો એમની સામે જોખમ આવવાનાં. જોખમ આવવાનાં તો ધમરોળ થવાનો. એક અંકુર ફૂટે છે, મણ મારીને દૂર હટાવી માથું કાઢે છે ત્યારે એ ટચુકડા અંકુર પર આખું આકાશ, સૂર્ય, ચંદ્ર, તારા, પવન બધાં આશીર્વાદ વરસાવે છે. એને ચૂમી લે છે. ઉભા રહેવામાં

શક્તિ છે, અંકુર હોય કે આદમ.

આવનારા ભાર સામે ગાભરુ આંખે જોવા કરતાં આપણા કરમી પગ તરફ જોવું કે એ સ્થિર તો છે ને! આપણે સીધા ઉભા છીએ ને! પછી વાંધો નહિ. એક નાનકડો ખોંખારો ખાવો, આવડે તો સીસોટી વગાડવી, નહિતર પોતાને સંભળાય એવું ગીત ગાવું.

એક કહેવતે ઘણા મવાસ કરાવ્યો. ઉભી કાઠીએ ઘણા ભાર જીવ્યો. લ્યો, હવે અહીં ઉભા રહીએ. થોભીએ.

મો. : ૯૮૨૦૬ ૧૧૮૫૨

શ્રી ક.વી.ઓ. સેવા સમાજનું બિનદંધાદારી મુખ્યપત્ર

સ્થાપના: ૧૯૪૭

વર્ષ: ૭૬

પગાંડી

અંક: ૧૦

જાન્યુઆરી ૨૦૨૪

-: માનદું તંત્રીઓ :-

અધિન માલદે, ચંદ્રકાન્ત નંદુ, સંજય છેડા

મુદ્રક -પ્રકાશક : શ્રી અધિન પી. માલદે

પ્રકાશન સ્થળ: શ્રી ક.વી.ઓ. દે. નવી મહાજન વાડી, ઉજ્જ્વળ, ૮૮/૧૦૧, કેશવજી નાયક રોડ, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૮.

ફોન નં: ૨૩૭૧ ૪૬૬૭૪

www.kvoss.org - email : pagdandi@kvoss.org

ટાઇપસેટિંગ : ધીરેન મુરજી ગાલા (કોટા(રોહા) - ફોર્ટ)

મોબાઇલ : ૯૮૨૩૫૪૧૦૪૦

મુદ્રણ સ્થળ : મેધાટ્ટ કલર કાર્બટર્સ,

૪૨, આઈલિયલ ઈન્ડ. એસ્ટેટ, સેનાપતિ બાપુટ માર્ગ,
લોઅર પરેલ, મુંબઈ - ૪૦૦૦૧૩. ફોન: ૨૪૮૨ ૧૯૬૪

-: લવાજમ :-

૧૦ વર્ષ : રૂ. ૧,૦૦૦/- છૂટક નકલ : રૂ. ૧૫/-

એક/ડ્રાફ્ટ શ્રી ક.વી.ઓ. સેવા સમાજને નામે લખવા.

આપના ઘરે, ક.વી.ઓ. સેવા સમાજનું માસિક મુખ્યપત્ર પગાંડી ન આવતું હોય, તો ઉપર આપેલ ક્યૂઆર કોડ સ્કેન કરીને અથવા નીચે આપેલ લિંક પર ક્લિક કરી, આજે જ આપનું લવાજમ ભરો.

cutt.ly/pagdandi

અંબીકા બેગ હાઉસ

: ઉત્પાદક અને વિકેતા :

સર્વ પ્રકારની લેડીજ બેગ્સ, સ્કૂલ બેગ્સ,
મની પર્સાસ અને કોમ્પ્લીમેન્ટરી આઈટમ્સ

૩૨૧, અબુલ રહેમાન સ્ટ્રીટ, કોફક માર્કેટ પાસે, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૩.
ફોન : ઓફિસ : ૨૩૪૩ ૫૪૨૯, ૨૩૪૩ ૮૪૬૪ • ફેક્સ : ૫૭૩૫ ૬૦૪૪

લક્કી બેગ હાઉસ

૬૫, મારલેન રોડ, BST ક્વાર્ટ્સ સામે, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૮.

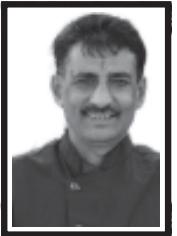
ટેલિફોન : ૨૩૦૨ ૧૬૪૨, ૨૩૦૨ ૧૬૪૪

www.luckybaghouse.com

લોહીનાં આંસુ

(નવલક્ષ્ણા)

* વિશ્રામ એમ. ગાટવી *

ગતાંકથી આગળ...

ખામોશ સીમ

સીમમાં તો પશુઓના પગાની ખરીઓથી હેફાં પણ પોતાની જાન બચાવી શક્યાં ન હતાં. છંછેડાયેલ નાગણ્યાની જેમ પવન કુંફાડા મારી રહ્યો હતો. નદીની કંપરી ધૂળ બેબાક બનીને સૂરજની સામે થઈ રહી હતી. રાતા રણ જેવા ઠામોના બાંધા પણ ઘસાઈ ચૂક્યા હતા. નદી વચ્ચેનો ઊંટની ખૂંધ જેવો પેલો ટીંબો પણ કેશ વગરની મૂંડી જેવો ભાસતો હતો. મરવાના વાંકે ઊભા રહેલા દેશી બાવળના ઝાડ પણ રાક્ષસના દાંત જેવી શૂળો કાઢીને ઊભાં હતાં. બાઈમાણસના મૂંજાઈ ગયેલા વાળના ગુંચડા જેવા એ કેરડાનાં વૃક્ષ લૂમાં હાંફતાં હતાં. પેલા થોર ને ગાંડા બાવળનાં વૃક્ષો પોતાની આસુરી માયાથી લીલપના વાધા પહેરીને ઊભાં હતાં.

ક્યારેક અહીં કેરડાનાં પુષ્ટ વૃક્ષ હતાં તેથી લોકો આ વિસ્તારને 'કેરડાઈ' કહેતાં હતા.

હવે તો આભમાં દૂધગાંગાનો ધોળો ધોળો રાજમાર્ગ પણ દેખાવા લાગ્યો ને માલ

હવે આવતું ચોમાસું કેમ જોશે તેની ચિંતા વજુભાના હદ્યને ઉધાઈની જેમ કોરી ખાતી હતી.

'હાલો, ગાણોય માલ લઈ કાઠિયાવાડ ભાંગી છૂટીએ, આ માલ પણ ઉકરી જશે ને આપણો પણ!''

આની તપેલી ચૂલો ચડાવતાં હમીરે પ્રસ્તાવ મૂક્યો.

'ક્યાંય આરો નથી હમીર! અગાઉ મારા બાપુ માલ લઈ કાઠિયાવાડ ગયા હતાં પણ ભોમ માફક ન આવી. ભેંસો ટપોટપ મરવા પડીને કચ્છ પહોંચ્યો ત્યારે માંડ પાંચ-સાત ભેંસો બચી. આખો ધણ ફીટી ગયો ને પછી મેળે આવતાં વરસનાં વરસ નીકળી ગયાં... એ તો રામ મેર કરે! બાકી આપણું ડહાપણ કામ આવતું નથી'. ભૂંગળીમાં જડદો ભરતાં વજુભાએ અતીત વાગોળ્યો.

'હા, એમ તો ક્યાંય કંઈ રેહુંપટ નથી...' હમીર ધૂંટણ ટેકવી ઊંચો થયો.

લીલી તળાવડીની પાળ ઉપર બાવળની ઝડિમાંથી ગણ શિયાળાઓએ ડોકું જબકાવી વળી પાળ નીચે ઊતરી ગયા.

નદીકાંડાને સમાંતર બેથ બાજુથી ખટારા આવતા હતા. સાંકડી વાટ પર બંને ભેગા થઈ ગયાં. બેઠેલા ગ્રણોયની લગોલગ આવી પહોંચ્યા.

‘આ જો હમીર....આ જો... એક ખટારામાં ઘાસની ગાંસડીઓ અને બીજામાં સીમમાંથી ભેગાં કરેલ હાડકાં !’ વજુભા હાડકાંના ગંજને ફાટી આંખે જોતાં જ રહી ગયા.

સામસામે નીકળતા ખટારા અડોઅડ આવી ગયાા, જાડો ગાંસડીઓ અને હાડકાં આપસમાં કંઈક ગોઠડી કરતાં હોય.

હમીર આ દૃશ્ય એકીટશે જોવા લાગ્યો.

‘શું કહે છે આ હાડકાં હમીર?’

‘હવે એમના માટે કંઈ કહેવા જેવું રહ્યું જ ક્યાં છે વજુભા ! છતાં મને લાગો છે કે હાડકાં ગાંસડીઓને કહે છે કે તમે જરા વહેલી આવી હોત તો...!!!

એટલામાં તપેલીમાંથી ચા ઊભરાઈને ચૂલામાં પડી. વજુભાએ ઝડપભેર ઉતારી. તપેલીમાંથી ઊનીઊની વરાળ નીકળતી હતી ને પગ લાંબાવીનો આડા પડેલ ઢોરોની હોજરીમાંથી પણ...!!! અને અહીં બેઠેલાઓનાં હૈયાને એ વરાળ દાડી રહી હતી.

બળાબળા થતાં બપોરના હોરને પાણી તો જાઈએ ને? ભૂઘ્યા - દૂઘ્યા માલને ઠેઠ

લીલી તળાવડીના અવાડે લઈ જવો પડે એ પણ એક કઠણાઈ હતી.

‘સમય પર માણસના ગુણ સાંભરે. જુઓ નાગાજીશેડ હતા ત્યાં સુધી ઢોરો માટે રોજ વાડીના જાંપે અવાડો ભરાવતા હતા.’ વજુભાએ કહ્યું.

‘વાડીમાં પાણી તો હજ પણ છે. એક એમની જ વાડીમાં પાણી ઉલાળીએ ઉલાળીએ ચાલે છે, પણ હવે તો ઓધાના હાથમાં છે. એ એઠા હાથે કાગડો ઉડાકે તેમ નથી ને એનું પાણી પણ સરવાળે માંદ્યું પડે.’ હમીરે મંકોડાને ખમીસ પરથી જાપટતાં કહ્યું.

‘તો તો જુઓ ઓધવજીમાંથી ઓધો થયો ને !’ ઓધાનું નામ પડ્યું ને રમજુ એ જમીન પરથી કાંકરી ઉઠાવીને ઘા કરતાં મોહું બગાડ્યું.

શું વાત છે રમજુ, આજે કંઈ બોલતો નથી, રોમતબાઈએ શિરામણ નથી આઘ્યું કે શું ?

વજુભાએ હમીરને ગોદો માર્યો.

સળીથી પટ ખોતરતાં રમજુએ કહ્યું... ‘શું કહું, ઓધાનું નામ ક્યાં લીધું ? શિરામણ મળ્યું કે નહીં, પણ હવે રોટલાના વાંધા છે એ નક્કી.’

જુઓ કચ્છી લોકસાહિત્યમાં કહેવાયું છે:-

‘नाग वा निकरी, જેકે મથે મણી,

બિમર્ઝ સંધા બચલા, રેઆ કર ખણી!’

અર્થાતું જેના માથે મણી હોય તે નાગ હવે નીકળી ગયા. હવે તો બંબોઈનાં બચ્ચાં ફેણા ઉપાડી રહ્યાં છે.

‘વા... રમજુ તું ન બોલે તો અમને મજા ન આવે.’ લઘુએ પાનો ચડાવ્યો.

એટલામાં રમજુને મંકોડો દાંત ભરાવીને ચાંટી ગયો.

અરે આ હરામખોરનું નામ ક્યાં લીધું? બીજું સાંભળ્યું કાઈ?

ના ભઈ, કંઈ નથી સાંભળ્યું. કહે તો ખરો શું થયું? વજુભાને વાતમાં રસ પડ્યો.

‘અરે રે’વા દો ને, કાળા મૌંવાળાની શું વાત કરવી? મૂકો ને! વાત કરવામાં પણ પાપે ભરાઈએ.’

હવે ગણોયની ઉત્કંઠા વધતી જતી હતી.

‘ના ના, કહે યાર, એમ ન કર... એ કોઈને નહીં કહીએ, બસ...!’

‘અરે, એ દેતનું તો કહો તોય વાંધો નહીં, પણ એ સતીબાઈનું નામ વગોવાય.’

‘યાર, હવે તો કહેવું જ પડશે. અમારાથી છાનું રાખે એ તો ન ચાલે હો!’ જરા નજીક આવતાં હમીરે કાન સરવા કર્યો.’

‘અરે, કંઈ નહીં યાર... એ બધા લાલ લૂગડાના ચોર છે. લાચાર બાઈમાણસનાં સત મુકાવે. એમની શું વાતો કરવી?’

‘ના પણ તું કહે તો ખરો..ખટપટી નહીં, પણ ખબરદાર તો રહેવું જ પડે ને!’

હવે તો વજુભાને પણ વાતમાં માલ જણાયો.

‘અરે, વાત એમ સાંભળી છે કે ઓધો એક જમનાને જ વાડીમાંથી ઘાસ કાપવા દેતો હતો.

‘જમના કઈ? ભચીબાઈની?’

‘હા.. એ જ’

‘થોડા ’દી અગાઉ સાથે ભચીબાઈ નહોતાં. ઓધો તો લખણો પૂરો છે તેની તો તમને ખબર છે. એ તો ભૂઘ્યા વરુની જેમ ટાંપીને જ બેઠો હતો.’ રૂમાલનો છેડો ભૂંગળી આડો ઘરતાં વળી રમજુએ આગળ ચલાવ્યું:-

‘અવાર-નવાર તો ચકલીનો જાળમાં ફ્સાવવા દાણા નાખતો હતો.’

‘હં... હં... મૈં તો ભચીબાઈને એકવાર ચેતવ્યાં હતાં, પણ આપે ઈ બધાને વાલો લાગો... આપણો શું કામ અકારા થઈએ? ને એમને પોખાતું હોય તો?’

વજુભા સાલના છેડે દોરાને વળ ચડાવતાં
વચ્ચે જ બોલ્યા.

‘હા, એ તો રંજકાની ભારી લઈને આવતી
જમનાને મેં પણ જોયેલી... આવા કારમા
વખતમાં કોઈ રંજકો શા માટે આપે?

‘હા... પછી શું થયું રમજુ?’

‘હા, તો ઓધો બીજું શું કરે? વાસનાનો
કીડો તો ક્યારનોય સળવળતો તો તેમાં
એકલી ભાળીને મોકો મળી ગયો. દખણાદી
બાજુએ પોતાની બોઠક બનાવી છે ત્યાં
જમનાને બોલાવી, મારો કાકાઈ ભાઈ કાસુ
પાછળ જ વાડ કરતો હતો.

‘પછી ?’ બંને એકસાથે બોલી ઉઠ્યા.

‘પછી શું? નજર બગાડીને બાવડું પકડ્યું.’

‘શું બાઈ તાબે થઈ ગઈ?’ લઘુની
અધીરાઈ વધતી જતી હતી.

‘અરે, એ તો સતીબાઈ છે. હડસેલો
દઈને બાવડું છોડાવીને ભાગી ને ક્યારામાંથી
દાતરડાનો છૂટો ઘા કર્યો.’

‘ભલે કર્યો ઘા... એ જ લાગનો છે.’

‘એ તો ઘા ગુચાવી ગયો, નહીં તો વફાઈ
મૂળો હોત.’ બીડીનો હુંઠો જમીન પર દાબતાં
રમજુએ કશ્યું.

‘ઓધાને લાગ્યું હોત... તો ટીક થાત..

જઈતું તું એને,’ લઘુએ ઓધાને લાખની
લાનત આપી.

‘એ તો ખાનદાન બાઈ, બદનામી ન
થાય એટલે બાંધી મુહી રાખી, નહીં તો
ઓધાના તો લીંબુ સસ્તા થઈ ગયા હોત!
એક તો ઘરવારી બળી મરી તેમાંથી માંડ
બચ્ચો છે. નહીં તો આજે જેલની હવા ખાતો
હોત, પણ...!

ભચીબાના જમાઈ દેવ થયે બાર મહિના
થથા ને મેં તો ત્યારે જ ભચીબાઈને કીધેલું,
બાઈ જુવાન દીકરીને ઘર પર ન બેસાડાય,
શિયાવટું કરી નાખો, પણ બાઈ બાવડીને
બીજું તો વધુ શું કહીએ?’ વજુભાએ પગ
લંબાવતાં કશ્યું.

‘હા, ગામની બો-ગાડા જુવાન
વિધવાઓનું ઘરઘરણું થયું જ છે ને? હમીરે
પૂર પુરાવ્યો.

એટલામાં ભલું બે પગ આગળ કરી નીચું
નમ્યો અને પછી આભ સામે ડાચું ઘરતાં
અગુણી... અ.. ઊ...ઊ... કરવા લાગ્યો. ગીધડાં
ચક્કર કાપી રખ્યાં હતાં. વજુભાએ ભલું તરફ
કંકરાનો હળવો ઘા કર્યો ને કૂતરાએ માલ
તરફ દોટ મૂકી. પાણી ટાણું થયું ને ઢોરોના
પગ આપોઆપ તળાવડી તરફ વળ્યા.

થાકેલા જવાને પૂંછડું પકડી ઉભાં
કરવામાં આવ્યાં. ચાંદરી લોંસ પગ લંબાવી
સૂતી હતી. કાલા જેવી આંખો ફાડી ટમટમ

જોઈ રહી હતી. તડકામાં તપીતપી લાલચોડ થઈ ગયેલી આંખોમાંથી લાલ અંગારા જેવા ધગધગતા આંસુ ખરી રહ્યાં હતાં.

વજુભાએ ચાંદરીને નામ લઈ પ્રેમથી તચકારો કર્યો, પણ ચાંદરી ફક્ત પૂંછડું હલાવી હોકારો દેતી હતી. ચારે પૂંછડું પકડી ઘણો દાખડો કર્યો, પણ ચાંદરીના ગુડા હવે ભાર જાલી શકવા સમર્થ નો'તા.

વજુભાની આંખોના ખૂણામાંથી વહેતાં આંસુ પરસેવામાં ભળીને ચાંદરીની ઝીણા જેવડી કૂખમાં પડતાં હતાં. દેશી બાવળના હુંઠા પર કાબરોનો ધોરો કલબલ કરી રહ્યો હતો. તડકાની જવાની પુરબહાર ઝીલી હતી... સીમ સાવ ખામોશ... એકદમ મૌન... ખાવા ધાય એવો સૂનકાર!

લીલી તળાવડીના અવાડો ટેન્કરથી ભરાતો હતો. ગણું સુકાઈને લાકડું થઈ જતું'તું પણ જનાવરોમાં દોટ મૂકવાની શક્તિ રહી ન હતી. ધોમ તડકાને ઊભો ચીરીને પાણી સુધી પહોંચે જ છૂટકો હતો. આખડતા ભારકતા જલદીજલદી અવાડા સુધી માંડ પહોંચ્યા... બે-ગણ જીવો તો વચ્ચે જ પડી ગયા, પણ એમના માટે કોણ ઊભું રહે? સૌ સૌને પોતપોતાની તરસ હતી.

જેવું અવાડામાં મોહું નાખ્યું તેવું જ ઊંચે કરવું પડજું... જાણો ભગવાનને કહેતા હોય, 'તું માણસથી કંટાખ્યો હોય તો અમારા

માટે તો વરસ! માણસોનાં પાપ-કર્મોની સજા એમને શા માટે ?'

આજે હજુ ટેન્કર પહોંચ્યું ન હતું... પણ એમાં એનો કંઈ વાંક નહોતો. સરકારી ડીજલ પેટ પડતું હતું ને ! ને વળી એ પણ કાગળિયા અને સહીઓનો મોહતાજ!

મર્યાદા... આપણાને શું?

આખો દિવસ કુંફડા મારીને પવન પણ થાકી ગયો હતો. આભમાંથી ઝીણા - મોટા તારવા ડોકાં કાઢી આ બધો તાલ જોયા કરતા હતાં. ને વજુભા એમને... આજે વાળું ખારું જેર થઈ ગયું. ચાંદરી વગરનો વાડો આજે ખાઈ મારે છે. આજે તો ભૂંગળી પેટાવવાનું પણ ભૂલી ગયા.

ભલુ પણ આજે રંગમાં નહોતો. ગૂંઘળું વળીને પડ્યો રહ્યો. વજુભાનો વલોપાત વધતો જતાં હતો. પૂનમની ચાંદની પણ આજે વજુભાના હૈયાને શાતા આપવા સક્ષમ નહોતી.

વજુભાના હૈયામાં ઉધામા મચી રહ્યા હતા. ચિત્ત પર અકળાવતા વિચારો હડિયાપટી કરવા લાગ્યા. ભૂંગળીમાં બેસી ચંબૂડીમાંથી પાણી પીધું. વજુભાની આંખો ચારેય ખૂંઝો ફરી વળી. ભૂંગળીની આડી થાંભલી હેઠ દબાવેલ બીડીની પાન પડ્યા. એક પાન હાથમાં લઈ જોતાં જ રહી ગયા... પાનના ટુકડે-ટુકડા કરી ધા કર્યો. ભૂંગળીમાં જડદો ભરી પેટાવી. પવનની લહેરખી સાથે કોઈ અજાણી દુર્ગધ

ભળી ગઈ હતી. ભૂંગળીને વામ જેવડી ચૂસ ભરીને ધૂમાડાના ગોટા કાઢ્યા. ધૂમસોરો સાથે આંખોની પાંપણ પણ ઊંચે ચડતા ચડતા આભ સુધી પહોંચી ગઈ...ચંદ્રમાને એકીટશે જોવા લાગ્યા. મનોમન બબડ્યા, 'બધા દરવાજા બંધ કરીશ તો પછી એક બારી તો ઉધાડીશ ને ? હવે તો આંસુય ખૂટી પડ્યાં છે બાપ !'

ભલુએ ભૂંગળીની થાંભલી સાથે ડોક ઘસી ને બાવળની થાંભલીમાંથી પીળોપીળો લોટ ખરવા લાગ્યો. દૂર વીજળીના તાર પર બેઠેલું ઘુવડ વિચિત્ર સ્વરમાં બોલ્યું. મોડેમોડે ઢોર માથું હલાવતાં આવતો ખરકીનો મીઠો સૂર રાતને સુરીલી બનાવતો હતો.

વજુભાએ ભૂંગળીને થાંભલી પર પછાડી. બળેલા જડાની કાળીકાળી રાખ ઊડી. નજર જમીન પર ખોડાઈ ગઈ... વળી મનોમન બોલી જવાયું:-

'આભ તો રૂઠચો છે ત્યારે આ દિવસો આવ્યા, પણ મા તું બે ગજ જગ્યા આપે તો... !

શિયાળવાંએ લારી કરી ને વાડમાંથી આવતા ગમ ગમ... તમરાનો અવાજ કૂતરાઓના ડખામાં દબાઈ ગયો.

વજુભા વળી ઘૂંટડો પાણી પી સૂદી ગયા.

મોટા લાયજા,

મો. ૯૪૨૮૨૨૦૧૬૨

શ્રી ગણેશ શ્રી
મિઠાઈ ફરસાણ બેકરી

~~ Our Products ~~

Bakery & Confectionery • Cakes & Patisserie

Indian Sweets • Hot Farsan

Dry Farsan • Low Calorie Food (Diet Food)

100% PURE JAIN PRODUCTS

3, Minesh Park, Chandavarkar Road, Borivali (W), Mumbai - 400 092

📞 72 77 88 33 55 / 800 9955 443

વિદ્વાન વિચારક અને કુશળ વહીવટકર્તા મુનિ ચારીવિજયજી

* સુભાષ ખુશાલ છેડા *

કચ્છના મેઘાણી તરીકે જાણીતા કચ્છી લોકસાહિત્યકાર દુલોરાય કારાણીએ પોતાના જીવનના અઢી દાયકાથી વધારે સમય જેના ગૂહપતિ તરીકે વિતાવ્યો અને પોતાનું કેટલુંય સર્જન જ્યાં રહી કર્યું એ ભાવનગર જિલ્લાના સોનગાઠ સ્થિત શ્રી મહાવીર જૈન ચારિત્ર કલ્યાણ રત્નાશ્રમ. આ જૈન રત્નાશ્રમ પોતાની સ્થાપનાનો મે મહિનામાં એક સદી પૂર્ણ કરવા જઈ રહ્યો છે અને તેની શતાબ્દીની ઉજવણીનો આરંભ કરી રહ્યા છે. રત્નાશ્રમના સ્થાપક જૈનમુનિ ચારિત્રવિજયજીની વાત કરવાનો ઉપક્રમ છે.

બરાબર આઠ દાયકા પહેલાં સ્વર્ગવાસી થયેલા જૈન મુનિ ચારિત્રવિજયજી મૂળ બુંદેલખંડના વતની હતા, પરંતુ એક સૌકો પૂર્ણ કરવા જઈ રહેલી કચ્છી સૌસ્થાના પાયાના પથ્થર તોઓ હતા અને તોની સ્થાપનાથી સ્વર્ગવાસી થયા ત્યાં સુધી સતત તેના વિકાસ માટે સમર્પિત રહ્યા હતા.

ચારિત્રવિજયજીનો જન્મ ક્યાં અને કયારે થયો તેની કોઈ માહિતી મળી શકી નથી, પરંતુ મુનિ કલ્યાણંદ્રજી નાંધે છે એ મુજબ

તેમનું મૂળ નામ હિંમતલાલ હતું અને તેઓ બુંદેલખંડના વતની હતા. શાલાણકુળમાં જન્મેલા હિંમતલાલનાં માતાનું નામ લક્ષ્મીદેવી હતું.

એમના પૂર્વજો દિગમ્બર જૈનોના તીર્થ સુવર્ણપુરીમાં રહેતા હતા અને દિગમ્બરોના પંડ્યા હતા. સ્વભાવે પ્રેમાળ અને ભાવનાશીલ એવા હિંમતલાલ નાનપણથી જ તેજસ્વી અને બુદ્ધિશાળી હતા, પરંતુ એટલા જ સ્વમાની અને તીખા પણ હતા.

હિંમતવાન, વિદ્વાન અને નીડર એવા હિંમતલાલ સ્વતંત્ર વિચારના અને સુધારક હતા આથી રૂઢીવાદને તેઓ કયારેય મચક આપતા ન હતા. આથી જ એકવાર તેમના માતાજીએ એમને ટોકતાં તેમને હાડોહાડ લાગી આવ્યું આથી એમણે ગૂહત્યાગ કર્યો.

બુંદેલખંડથી તેઓ સૌરાષ્ટ્રમાં દ્વારકા થઈ ગિરનાર પર્વત પર આવ્યા. અહીં તેમને એમના સંસાર પણે કાકા એવા જૈન મુનિ ગંભીરવિજયજી ભાવનગર હોવાના સમાચાર મળતાં તેઓ સીધા ભાવનગર ગયા અને તેમની સાથે મેળાપ થયો.

ગંભીરવિજયજી સાથે તેઓ લાંબો સમય રહ્યા. અહીં રહી તેમણે વ્યાકરણ, ન્યાયશાસ્ત્ર અને સાહિત્યનો અભ્યાસ કર્યો અને જૈન ધર્મ અને શાસ્ત્ર પર પૂર્ણ શ્રદ્ધા મેળવી મુનિ ગંભીરવિજય પાસે દીક્ષા અંગીકાર કરી જૈન મુનિ ચારિગવિજયજી નામ ધારણ કર્યું. દીક્ષા ગ્રહણ કર્યા પછી પણ વિદ્યાઅભ્યાસમાં એટલી લગાની હતી કે, ગુજરાતના તે સમયના પ્રસિદ્ધ રાજારામ શાસ્ત્રી પાસે બાર વર્ષ રહી શાસ્ત્રી વિશારદ બન્યા અને પ્રખર વક્તા બની ગયા. આટલેથી ન અટકતાં એમણે શિલ્પ, સંગીત અને જ્યોતિષશાસ્ત્રનો પણ અભ્યાસ કરી આ વિષયોના નિઝાત બન્યા.

સમાજ અને સંપ્રદાયોનાં રૂઢીગત બંધનોની તેઓ જરાય પરવા કરતા નહીં અને પોતાના સ્વતંત્ર વિચારો બેધડક સમાજ સમક્ષ રજૂ કરતા. તઓ વ્યાકરણ, ન્યાયશાસ્ત્ર અને સાહિત્યના જ્ઞાતા હતા. શિલ્પ અને સંગીતશાસ્ત્રના પણ પ્રખર જ્ઞાની હતા. દીક્ષા ગ્રહણ કર્યા પછી મુંબઈના જૈન સમાજમાં વ્યાખ્યાતાઓ બહુ ઓછી સંખ્યામાં હતા ત્યારે એમણે પોતાનાં પ્રવચનોથી જૈન સમાજમાં જગૃતિ લાવવાનું બહુ મોટું કામ કર્યું હતું. એમના નવા વિચારો દ્વારા સુષુપ્ત જૈન સમાજને હંઠોળવા એમણે કમર કસી હતી. પોતે વિચારક હતા, ગુણાદોષની સારી રીતે

તારવણી કાઢવામાં પણ પારેંગત હતા. પોતાના બુદ્ધિબળથી જૈન સમાજનું હિત શામાં છે તે જોઈ શકવાની તેમનામાં શક્તિ હતી, આથી જ એમની વાણીમાં અનોખી વેધકતા હતી. વ્યાખ્યાનની સાથોસાથ એમણે એ સમયે ‘જૈન વિજય’ નામનું એક સાપ્તાહિક મુખ્યપત્ર પણ મુંબઈથી શરૂ કર્યું હતું. એમના વિચારો, વ્યાખ્યાનના અંશો તેમાં પ્રસિદ્ધ થતા જ વાચકોમાં પ્રેરણા જગાવતા હતા.

મુનિ ચારિગવિજયજી એ સમયની કેટલીક સંકુચિતતાઓ અને ખટપટોથી કાયમ ઉદાસ રહેતા આથી તેઓ સાંપ્રદાયિકતાના સમર્થક ક્યારેય બની શક્યા નહોતા, પરંતુ ખુલ્લા મને તેમની સાથે વિચારોની આપ-લો જે કરતા તેમને મુનિની સહદ્યતા અને શાસન રાગની ઊંડી પ્રતીતિ અવશ્ય થતી. તેઓ કહેતા કે, ‘હું જૈન સંઘના કેટલાક આંબરોનો વિરોધી જરૂર છું, પરંતુ જો કોઈ મારી સામે જૈન સંઘનું થોડું પણ ઘસાતું બોલે તો મારું લોહી ઊકળી આવે છે.’ ‘હું જૈન સંઘ કે જૈન સાધુઓની નિંદા ક્યારેય સહન કરી શકતો નથી.’

આમ, તેઓ સાંપ્રદાયિકતાનાં સંકુચિત બંધનોમાં બંધાયા નહોતા, તો આચાર્ય આદિની પદવીઓ પણ તેમને લોભાવી શકી

નહોતી. સાચા અર્થમાં તેઓ અર્થવિહીન ઉપાધિઓની ઘેલછાના પ્રખર ટીકાકાર હતા.

મુનિ વિદ્ધાન વિચારક અને વ્યવસ્થાપક હોવાના કારણો વહીવટી કુશળતા માપી કરી શક્યા હતા, વહીવટના નિષ્ણાત હતા. કયાંય દેરાસરની પ્રતિષ્ઠા કરવી હોય, કે પરિષદ્-અધિવેશનનું આયોજન કરવાનું હોય ત્યારે તેમની વહીવટી કુશળતા જૈન સંઘને ખૂબ ઉપયોગી પુરવાર થતી હતી. તેઓ એકલે હાથે આવા કાર્યક્રમોનું આયોજન કરી શકવાનું સામર્થ્ય ધરાવતા હતા. માનો એક વ્યક્તિ સંસ્થા હતા. એ સમયનાં જૈન મહાજનોના આગોવાનો એવું કહેતા કે, જો ચારિત્રવિજ્યજી જૈન મુનિ ન થયા હોય તો કોઈ મોટા રજવાડાના મંગી, દીવાન કે અમાત્ય જરૂર બન્યા હોત.

મુનિ ચારિત્રવિજ્યજી એ સમયના પ્રખર વક્તા હતા. એમનાં પ્રવચનો અસરકારક રહેતાં. શાસ્ત્રીય સંગીતના ઊડા અભ્યાસી હતા. જાતે પણ હારમોનિયમ સાથે સરસ ભાવવાહી રીતે ગાઈ શકતા હતા. દેરાસરોના બાંધકામ, તેના સ્થાપત્યની પણ સારી સમજ હતી.

મુનિ ચારિત્રવિજ્યજી શિલ્પકારો, ચિત્રકારો અને સંગીતકારોનો મોત્સાહન આપતા હતા. મુનિ ચારિત્રવિજ્યજી જ્યાતિષ્વિદ્યામાં પણ નિષ્ણાત હતા. તેમણે

કરેલી આગાહીઓ, સ્વભા-ફળાદેશ સચોટ નીવડતાં. તેમનામાં વ્યવસ્થાશક્તિ પણ ગજબાની હતી. વિદ્ધાનો, સાક્ષરો, રાષ્ટ્રીય કાર્યકરો, જૈન-જૈનોતાર મુનિ, સાધુ-સંતો મહાત્માઓ સાથે તેમના સંબંધો ગાઢ રહેતાં. તેઓ સૌનો આવકારતા. મુત્સદી અધિકારીઓ, રાજનોતાઓ, રાજવીઓ તેમની બુદ્ધિમતાના પ્રશંસક હતા. મુનિ ગાંધીજીના ખાસ પ્રશંસક હતા, તેમણે જાતે પણ આજીવન ખાદી અપનાવી હતી. ગાંધીજીની વાતો પણ લાગણીથી કરતા. મુનિજી સારા સંસ્કૃત વિદ્ધાન હતા. સંસ્કૃત ખૂબ સારી રીતે બોલી શકતા અને તેમાં ચર્ચા પણ કરી શકતા.

એક વખત જાણીતા ગુજરાતી સાક્ષર કવિ નાનાલાલના ગુરુકુળમાં સભા હતી. તેમાં મુનિજીએ સંસ્કૃતમાં પોતાનું વક્તવ્ય આપ્યું. કવિ નાનાલાલ વિશે તેઓ કહેતા કે, કોણ કહે છે સૂરજ એક જ છે અને તે પૂર્વમાં ઊગો છે? ભારતના દેદીઘમાન પૂર્વ કિનારે સૂર્ય કવિવર રવિન્દ્રનાથ ટાગોર પ્રકાશો છે તારે પણ્ણી કિનારે ગુજરાતમાં કવિ નાનાલાલરૂપી સૂર્ય જળહળે છે.

મુનિ કલ્યાણાંદ્રજી સાથે મિલાનાં દેરાવાસી મુનિ ચારિત્રવિજ્યજી મુંબઈ શહેરમાં પ્રભાવશાળી જાહેર વ્યાખ્યાનાં આપતા આથી મુંબઈની જૈન-જૈનોતાર

પચરંગી મજામાં ગિય અને આદરપાત્ર બની ગયા હતા. મુંબઈના મોયર સહિતના જાહેરજીવનના લોકો પણ તેમનાં પ્રવચનો સાંભળવા આવતા. તેમનાં પ્રવચનો અને જાહેરસાભાના અહેવાલો એ સમયનાં મુંબઈનાં પ્રસિદ્ધ વર્તમાનપત્રોમાં છપાતાં જેનો લોકો રસપૂર્વક વાચતા. એ સમયે કથણના કાંતિકારી જૈન મુનિ કલ્યાણચંદ્રજી મહારાજે તેમનાં પ્રવચનોના અહેવાલો વાંચ્યા અને તેમનાથી તે પ્રભાવિત થયા, મુનિ પ્રત્યે એમને આદર થયો. આથી એમણો તેમને પત્રો લખ્યા. એમણો મુનિ ચારિત્રવિજયજીને નવી પેઢીનું ઘડતર કરવા સહિયારા પ્રયાસ કરવા આહવાન આપ્યું. ઈ.સ. ૧૯૧૦થી એમના બશે વચ્ચે પગવ્યવહાર આરંભાયો અને અંતે તેમણો બશેએ પ્રત્યક્ષ મળવાનું નક્કી કર્યું.

ઈ.સ. ૧૯૧૬માં સૌરાષ્ટ્રના વંથલી ખાતે એ બન્નોની પ્રથમ પ્રત્યક્ષ મુલાકાત યોજાય છે. મુનિ કલ્યાણચંદ્રજીએ મુનિ ચારિત્રવિજય સાથે ઘણી વાતો કરી અને શિક્ષણ ક્ષેત્રો કંઈક કાંતિકારી કાર્ય કરવાની પોતાની ઈચ્છા પ્રદર્શિત કરી. આ પછી બન્નો છૂટા પડ્યા અને એ પછી છેક બે વર્ષ ધોરાજમાં ફરી એમની મુલાકાત થઈ. બન્નોનાં સંયુક્ત વ્યાખ્યાનો થયાં. મુનિ કલ્યાણચંદ્રજીએ ફરી પોતાની શિક્ષણ ક્ષેત્રો કાંતિકારી પગલું ભરવાની તથા આ માટે એક શિક્ષણસંસ્થા

સ્થાપવાની વાત કરી, પરંતુ મુનિ ચારિત્રવિજયજીએ આ માટે હજુ સમય પાક્યો ન હોવાની વાત કરી. આ પછી બન્નો સાથે પાલિતાણા આવ્યા. અહીં પણ મુનિ કલ્યાણચંદ્રજીએ પોતાની વાત પકડી રાખી અને કહ્યું; ‘આપણો કયાં સુધી સામૈયા, ચાતુર્માસ, અહૃદી અને મહોત્સવોમાં રાચ્યા રહીશું?’ આ ઘરેડ ત્યાગવાનો હવે સમય આવ્યો છે.’ મુનિની વાત સાંબળી મુનિ ચારિત્રવિજયજીએ તાત્કાલિક કોઈ પ્રતિભાવ ન આપ્યો, પણ પાલિતાણાના ચાતુર્માસના સમાપન પછી મુનિ ચારિત્રવિજયજીએ રાણપુરમાં વિહાર કરતા મુનિ કલ્યાણચંદ્રજીને પત્ર લખી અને પોતે શિક્ષણસંસ્થા સ્થાપવા તૈયાર હોવાનું જણાવી તાત્કાલિક મળવા જણાવ્યું.

આ પછી બશે મુનિરાજા જૂનાગઢમાં મજ્યા, સાથે ગિરનારની યાત્રા કરી અને અહીં શિક્ષણસંસ્થા સ્થાપવાના બિજારોપણ થયા. બશેએ ગિરનાર પર્વત પર પ્રતિષ્ઠા કરી કે, ‘આજથી સમુદ્રાયનાં તમામ બંધનો ત્યાગી જૈન સમાજના સાચા સેવક બનાવું., કોઈ શિષ્યો કરવા નહીં અને એક ચોક્કસ સ્થાને શૈક્ષણિક આશ્રમ સ્થાપી ભવિષ્યાની પ્રજાનું સાચું ઘડતર કરવું.’

બન્નોના આવા પ્રખાર નિર્ધાર પછી શિક્ષણસંસ્થા માટે જમીન શોધવાનો આયામ

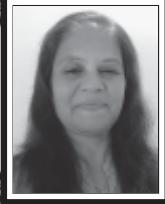
આરંભાયો. એ સમયે સૌરાષ્ટ્રના વંથલી, જેતપુર વગેરે સ્થળે જમીન આપવા પ્રસ્તાવો મળવા લાગ્યા, પરંતુ આ વિસ્તારોમાં દેશી રાજ્યોની દખલ થવાની સંભાવના હોવાથી ભાવનગાર પાસેના સોનગઢમાં બ્રિટિશ સરકારના રાજકીય પ્રતિનિધિનું થાણું હોવાતી અહીં પ્રયત્ન કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું. અને મુનિ ચારિતવિજ્યજીએ સોનગઢમાં આવી જમીન પસંદ કરી.

દરમ્યાન કચ્છી મુનિ કલ્યાણાચંડજી કચ્છમાં વિહાર કરવા ગયા. એમણે કચ્છમાંથી રૂ. ૧૫,૦૦૦/- એકઠા કરી સોનગઢની જમીન મોળવવા મુનિ ચારિતવિજ્યજીનો મોકલ્યા અને સોનગઢમાં શિક્ષણધામ સ્થાપવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું અને ઈ.સ. ૧૮૨૩ ના જેઠ સુદ પાંચમના દિવસે મહાવીર જૈન ચારિત કલ્યાણ રત્નાશ્રમની સ્થાપના કરવામાં આવી. આ શૈક્ષણિકધામ ભલે આવ્યું ભાવેણાની ભૂમિ પર, પરંતુ તેના સંચાલનમાં તમામ કચ્છી ટ્રસ્ટીઓ તથા તેમાં અભ્યાસ કરનાર નેવું ટકાથી વધારે કચ્છી વિદ્યાર્થીઓ હોય છે.

ભરાવદાર શરીર, ભાવ્ય લલાટ, ઘરું કે શવાળી ધરાવતા બોઠી દડીના મુનિ ચારિતવિજ્યજીએ રત્નાશ્રમની સ્થાપના કરી એ બાદ લાગલાગટ બે દાયકા સોનગઢમાં

રહ્યા પછી પાલિતાણા ગયા. પાલિતાણા આવ્યા પછી એમની તબિયત નરમ-ગરમ રહેવા લાગી. દરમ્યાન તેમની તબિયત વધારે બગડતાં સોનગઢથી મુનિ કલ્યાણાચંડજીને પોતાની પાસે બોલાવી લીધા અને રત્નાશ્રમની તમામ જવાબદારી તેમને સાંપી તા. ૨૬-૦૪-૧૮૪૩ના તોઓ કાળધર્મ પામ્યા. પાલિતાણા ઠાકોર બહાદુરસિંહજીએ મુનિના અંતિમસંસ્કાર પાલિતાણામાં જ કરવા વિનંતિ કરી, પરંતુ મુનિ ચારિતવિજ્યજીની ઈચ્છા સોનગઢ આશ્રમમાં જ હતી અને વળી આશ્રમ જ તેમનું સર્વસ્વ હોવાથી સોનગઢમાં અંતિમસંસ્કાર કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું અને સોનગઢમાં અંતિમસંસ્કાર કરવામાં આવ્યા. આ સમયે જેના, હિન્દુ અને મુસલમાન તમામ વર્ગના લોકોએ વિશાળ સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી અને જે સ્થાને એમની અંતિમ કિયા કરાઈ એ સ્થાને કલાતમક ગુરુ મંદિરની રચના કરવામાં આવી, તેમાં મુનિની પ્રતિમા મૂકવામાં આવી છે. આ ગુરુ મંદિર આજે પણ અનોકનો પ્રેરણા આપી રહ્યું છે.

આમ, ૮૨ વર્ષના આયુષ્યમાં મુનિ ચારિતવિજ્યજીએ અજોડ કામળીરી કરી સૌરાષ્ટ્ર, કચ્છ અને મુંબઈમાં પોતાનો વિશાળ ચાહકવર્ગ ઉભો કર્યો હતો.

મગાવાન બુદ્ધ પરિપથ

૧૪. અધ્યાત્મ અને આરાધ્યનો અહેસાસ બોધગયા

જ્યોતિ જેવત મોતા

ગતાંકથી આગળ...

હિન્દુ મંદિરો જોયા બાદ હું નીકળવાની તૈયારી કરી રહી હતી. મારે આસપાસ બીજું કંઈ જોવું હોય તો પોતાનું કામ પતાવી પૂજારીજી પોતાની બાઈક પર મને લઈ જશે એવું કહ્યું. ત્યાં સુધી હું વિશાળ રાજના ખંડેરો અને કોલ્હુઆ જોવા નીકળી ગઈ. પાછા ફરતા સુનિલભાઈનો ફોન આવ્યો. તેઓ પોતાના કામથી જે જગ્યાએ જઈ રહ્યા હતા ત્યાં એક માચીન હિન્દુ મંદિર જોવા જોવું હતું. મને એ જોવા જવું હોય તો પૂછ્યું. મેં કહ્યું, “નેકી ઔર પૂછ-પૂછ ?” વૈશાલીથી બે કિલોમીટર દૂર ચૌમુખી મહાદેવ મંદિર જોઈ અમે વૈશાલી પાછા ફર્યા. જમવાનો સમય થઈ ગયો હતો. પાછા ફરવા જ્યાંથી બસ પકડવી હતી ત્યાં એક સ્થાનીય ઢાબા પર સુનિલભાઈને મેં સાથે ભોજન કરવા કહ્યું. ગુલાબજાંબુ જેવી દેખાતી અહીંની સ્થાનીય મીઠાઈ વિશે મેં સુનિલભાઈને પૂછ્યું તો એમણો બે પીસ મંગાવી મને ચખાડ્યા. જેનાં સ્વાદ મજેદાર હતો. આ ચોરસા આકારની મીઠાઈને સ્થાનીય ભાષામાં કુરબા-કુરમી-ખોરમ એવું કહેવાય છે. વૈશાલીના આ અનોખા અને અદ્ભુત અનુભવ સાથે

મેં સુનિલભાઈની રજા લીધી અને ફરી બસ પકડી પટના પાછી ફરી.

બિહારમાં આવેલ પટના અનો પછી વૈશાલીની કલ્યાણક ભૂમિ અને બુદ્ધભૂમિની મારી યાત્રા આગળ વધી. વીરેન્દ્રભાઈ અને એમના પરિવારનો સ્નોહ મારી આગળની યાત્રામાં સહાયક બન્યો. વીરેન્દ્રભાઈની પત્ની સીમાજીનું એક અનોખું રૂપ મને જોવા મળ્યું. આ પરિવારના સત્યો મારા હંમેશના સ્વજનનો બની ગયા. પટના વિશે ઘણાં બધું કહી શકાય એવું હોવા છતાં અહીં હું એને અધૂરું મુકીશ. કેટલી સુંદર યાદો સાથે હું મારી અલગારી રાળપાટનો અંજામ આપી રહી હતી.

તા. ૧૪.૧૨.૨૦૧૮ના મને વહેલી સવારે વીરેન્દ્રભાઈ રેલવે સ્ટેશન મુકવા આવ્યા. મારું આગળનું ગંતવ્ય ફરી પાછું બુદ્ધ ભૂમિ બોધગયા હતું. પટનાથી ૧૧૮ કિમી દૂર હતું ગયા અને ત્યાંથી બાર કિ.મી. બોધગયા. અહીં પહોંચવા બસને ચાર કલાક અને રેલવેને ઓછો સમય લાગે એમ હતું. મેં સવારની આઠ વાગ્યાની પટનાથી ગયા જતી ટ્રેન પકડી. અગિયાર વાગો ગયા ઉતરી. ગયા અને બોધગયા બંને સ્થળો ઐતિહાસિક

અને ધાર્મિક મહત્વ ધરાવતા નગરો. અહીં મારે મોટો પ્રશ્ન હતો ક્યાં રહેવું? નાંદગયામાં ૧લી ડિસેમ્બરથી ૧૦મી ડિસેમ્બર સુધી મહાબુદ્ધોત્સવ શરૂ થવાનો હતો. હું શ્રાવસ્તીમાં હતી ત્યારે મારા સહસાધક ભિક્ષુણી શ્રી આદિ જ્યોતિએ મને તે સમયે બોધગયા સાથે આવવાનું કહ્યું હતું. તે સમયે અહીં ૧૫,૦૦૦થી પણ વધુ દેશ-વિદેશના બિક્ષુ-બિક્ષુણીઓ, શ્રદ્ધાળુઓ તે મજ પર્યાટકોનો જમાવડો થવાનો હતો. આટલી બધી ભીડમાં આ સુંદર ઉત્સવ જોવાને બદલે, મેં બાકી રહેલ સ્થળોની યાત્રા કરીને પછી અહીં આવવાનું પસંદ કર્યું. જેથી આ પવિત્ર સ્થળને હું આરામથી માણી શકું. મારે છિન્દુઓનું પવિત્ર સ્થળ ગયા પણ જોવું હતું પરંતુ અહીં મને રહેવાના સ્થાનને શોધવું પડે એમ હોવાથી પહેલા બોધગયા જઈ પછી અહીં આવવાનું નક્કી કર્યું. પણ મને ક્યાં ખબર હતી કે અહીં ફરી હું નવી મુસીબતમાં ફસાવવાની હતી!

બોધગયા જવા માટે હું રિક્ષા સ્ટેન્ડ પર આવી અનો શોર-એ-રિક્ષા પકડી. થોડાક કિલોમીટર આગળ ગયા પછી રિક્ષાવાળો એ મને બીજ રિક્ષામાં બેસવા કહ્યું જે બોધગયા જતી હતી. ફરી સામાની હેરફેર કરી બીજા પર્યાટકો સાથે બોધગયા જવાવાળી રિક્ષામાં હું બેઠી. ખરી મુશ્કેલી હવે શરૂ થવાની હતી. રિક્ષાવાળાએ એમનો બધાનો બોધગયાના

પાદરમાં જ ઉતારી દીધા! અહીંથી બોધગયા હજુ એકાદ કિ.મી. અંદર હતું. આટલા સામાન સાથે મારે આગળ કેમ વધવું એ મોટો પ્રશ્ન હતો. હું રોડ પસાર કરી ગ્રીજા રિક્ષા સ્ટેન્ડ પાસે ઉભી. ઈ-રિક્ષાવાળાને મેં બોધગયા લઈ જવા કહ્યું. એણો મનો કઈ ધર્મશાળા-હોટલ કે ગોસ્ટ હાઉસમાં જવું છે એ પૂછ્યું. હું તો અહીં વિશે પણ કર્યું જ નહોતી જાણતી. ભર બજાર વચ્ચે મહાબોધિ મંદિરની બાજુમાં એણો મને ઉતારી. આગળ બધી જગ્યાએ બેચિયર લાગોલા હતા. એણો મનો કહ્યું કે, અહીં મારે રહેવા માટે કોઈ જગ્યા શોધી લેવી. પણ ઉત્સવ ચાલી રહ્યો. હોવાથી આજુબાજુ કોઈ પણ જગ્યા મળવી મુશ્કેલ છે એમ કહી ચાલ્યો ગયો.

ઉત્સવ તો પૂરો થઈ ગયો હતો છતાંય આટલી ભીડ? હોટલ, ગોસ્ટ હાઉસ, ધર્મશાળા બધું જ અહીં પેક હતું બિક્ષુણી આદિ જ્યોતિ પણ અહીંથી નીકળી ગયા હતા. મારા જાણીતાઓને મેં ફોન કરી પૂછ્યું, પણ એ લોકો પણ મારે રહેવા માટે કોઈ જગ્યા સૂચવી ન શક્યા. બોધગયાની દરેક ગલીઓ પર્યાટકો, બિક્ષુ-બિક્ષુણીયો અને શ્રદ્ધાળુઓથી ઉભરાઈ રહી હતી. આવામાં મારે મારું રૈન બસેરા ક્યાં અને કેવી રીતે શોધવું...?

મુખ્ય રોડ પર મારા બજેટમાં રૂમ નહીં મળે એ વિચારે હું અહીં આવી ત્યારે આ

બજાર રોડ પર મેં રૂમની તપાસ કરી નહોતી. ફરી ઉભી થઈ ને મેં મુખ્ય રોડ પર ચાલવા માંડ્યું. બે-ગણ ગોસ્ટ હાઉસમાં પૂછ્યાં, પણ બધા રૂમ્સ ભરેલા હતા. જે રિક્ષાથી હું બોધગયામાં ઉત્તરી હતી ત્યાં લગી ચાલતી ચાલતી પહોંચી ગઈ. રોડના છેવાડે એક ગોસ્ટ હાઉસ દેખાયું. નામ હતું ‘આઅપાલી ગોસ્ટ હાઉસ’. આશાના કિરણ સાથે અંદર ગઈ. રિસેપ્શન કાઉન્ટર પર કોઈ નહોતું.

થોડી વાર બેઠી. ઉભી થઈ. અંદર કોઈ હોય તો જોવા ગઈ. બે-ગણ રૂમ્સ ખાલી હતા તે પણ સાથે જોઈ લીધા. અડધો કલાક બાદ એક ભાઈ આવ્યા મેં એમને પૂછ્યાં. “રૂમ ખાલી છે? રહેવા મળશે?” તેણો હાપાડી. મને નિરાંત વળી. એણો મને બીજા માણે દસ બાય બારનો સાફ સૂથરો સિંગલ ઓરડો બતાવી અને ૫૦૦ રૂપિયા કષ્યા. સાથે ઉમેર્યું કે બાર દિવસના ઉત્સવ બાદ હવે અહીં દલાઈ લામા આવવાના હોવાથી આગળના ગણ મહિના અહીં બધું જ પેક રહેશે. આટલી બધી ભીડનું ખરું કારણ હવે મને સમજાઈ ગયું. બે કલાક ચાલ્યા બાદ માંડ મને ઢંગનું રહેવા મળ્યું હતું અને મારી પાસે હવે બીજો કોઈ વિકલ્પ પણ ન હતો. હું ખુશ થઈ ગઈ. વળી આ ગોસ્ટ હાઉસ મુખ્ય રોડ પર હતું જ્યાંથી મંદિર સુધી જવા વાહન મળી રહે અથવા પગો પણ બજાર જોતાંજોતાં જઈ શકાય એવું હતું. મેં તરત હા પાડી

દીધી. રૂમની ઉપર ટેરેસ મને બોનસરૂપે મળી. રિક્ષાથી દુકાને પહોંચી અને બે કલાક મારો સામાન સાચવવા બદલ એ દંપતીનો આભાર માની એ જ રિક્ષામાં સામાન સાથે આપ્રપાલી પહોંચી. આટલા કલાકો રખડયા બાદ મારા સરસ મજાના નાનકડા રૂમમાં જઈ બેડ પર ફ્સડાઈ. હાશ! હવે મારે જેટલાં સમય અહીં રહેવું હોય કોઈ વાંધો ન હતો. થોડો આરામ કરી થેલો ખલ્બે ભરાવી ફરી નીકળી.

મારે મન આ તપોભૂમિનું અદકેરું મહત્વ હતું. અહીં ઘણુંબધું જોવા અને માણવા જેવું હતું. ભગવાન બુદ્ધની આ એ તપોભૂમિ હતી જ્યાં એમને બોધિ પ્રાપ્ત થઈ. બુદ્ધનાં અન્ય સ્થળોની જેમ અહીં પણ દેશ-વિદેશનાં અનેક મંદિરો સાથે પ્રકૃતિની લહાણ પણ ખરી! બિહાર એટલે કેટલાય સંપ્રદાયોનું આધ્યાત્મિક, સાંસ્કૃતિક અને ઐતિહાસિક મથક. મુખ્યત્વે જૈન અને બૌધ્ધ સંપ્રદાયની જન્મભૂમિ બિહારનું આધ્યાત્મિક વદ્ય એટલે બોધગયા! હિન્દુઓનું પવિત્ર ધામ એટલે ગયા. સૂર્ઝી અને હિન્દુ સંપ્રદાય પણ અહીં કૂલ્યો-ફાલ્યો. બોધગયાને ઈ.સ. ૨૦૦૨માં યુનોસ્કો દ્વારા વિશ્વવિરાસત સ્થળ તરીકે ઘોષિત કરવામાં આવ્યું છે. વિશ્વના અનેક દેશોએ અહીં ભગવાન બુદ્ધનાં વિહારો અને મંદિરો બનાવ્યા છે. લાખોની સંખ્યામાં અહીં શદ્ધાળુઓ, યાનિકો અને પર્યાટકો વિશ્વના ખૂણોખૂણોથી દર વર્ષ આવે.

ઈ.સ. પૂર્વ ૫૦૦ વર્ષ પહેલાં સિદ્ધાર્થ ગૌતમે મુક્તિ પ્રાપ્ત કરવા છ વર્ષ સુધી ધ્યાન - સાધનાના અનેક રસ્તા અપનાવ્યા હતા. ફાળ્ગુ-નિરંજના નદીના તટ પર, પીપળાના વૃક્ષ નીચે સતત ગણ દિવસ ધ્યાનમાં બેઠા. વૈશાખ પૂર્ણિમાના દિવસે તેમને પૂર્ણ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું. બુદ્ધત્વ પ્રાપ્ત થયા બાદ બુદ્ધ બોધિવૃક્ષ નજીક અલગઅલગ સાત જ્યાએ સાત સખાણ સુધી ધ્યાન કરતા રહ્યા. ત્યાંથી તેઓ સારનાથ જઈ અને પ્રથમ ઉપદેશ આપ્યો. એ દિવસ ધર્મચક્ર પ્રવર્તન દિન કહેવાયો.

ફાળ્ગુ-નિરંજના નદીની આસપાસનો વિસ્તાર એ સમયે ઉરુવેલા તરીકે પ્રસિદ્ધ હતો. ઈ.સ. પૂર્વ બીજી સદીમાં આ નામ ખોવાતું ગયું. ત્યાર બાદ સંબોધી, વૈજરસના, મહાબોધિ વિહાર (મંદિર) અને છેલ્લો ૧૮મી સદીમાં બોધગયા નામથી જાહીતું થયું.

મહાબોધિ મંદિર: બોધગયાનું મુખ્ય આકર્ષણ છે આ વિશ્વ વિરાસત મહાબોધિ વિહાર - (મંદિર). બે કલાક રખડયા પછી આ રસ્તો બારોબર યાદ રહી ગયો હતો. બેચિયર્સ પાર કરી હું મંદિર પરિસરમાં દાખલ થઈ. યાનિકો અને પર્યટકો સ્થિવાય અહીં બીજા કોઈ અવરોધો નહોતા. મનો આજે આ બોધિ સ્થાનમાંથી બીજે કયાંય જવાનું મન ન હતું.

આ મંદિર સવારના પાંચ થી સાંજના નવ વાગ્યા સુધી ખુલ્લું રહે છે. અહીં સુરક્ષા-કર્મીઓનો સખત પહેરો ગોઠવેલો હોય છે. આ મંદિરની અંદર જતાં પહેલાં સામાન, પગરખાં અને કેમેરા કાઉન્ટર્સ પર જમા કરાવવા પડે છે. અંદર ફોટોગ્રાફી કરવા માટે અલગ કેમેરાના રૂપિયા ૧૦૦ થી ૩૦૦ ચાર્જ છે. આ સુંદર જ્યાએ કેમેરો જરૂર લઈ જવો જોઈએ. નહીં તો દૃશ્યોને મનમાં જ સ્મરણ કરવાં રહ્યાં.

સામાન જમા કરાવી હું મંદિર પરિસરની પવિત્ર તરંગોમાં અંદર આગળ વધી. દેશ-વિદેશના વિશ્વાળ જનસમુદ્દરયનો મોળો જામેલો હતો. પ્રાચીન ખંડરો અને નાના નાના પગોડાઓ વચ્ચે મોટી સંખ્યામાં બિક્ષુ અને બિક્ષુણીઓ ત્યાં મંગોચ્ચાર અને ધ્યાન કરતાં હતાં. અહીંના અણુ પરમાણુઓમાં શાંતિ અને કરુણાની તરંગો લહેરાઈ રહી હતી. અહીંનું દ્રશ્ય અત્યંત રોમાંચિત કરનારું હતું.

ભગવાન બુદ્ધના પરિનિર્વાણાં ૨૦૦ વર્ષ બાદ રાજ અશોકે આ મંદિરનું નિર્માણ કરાવ્યું હતું. ઇતિહાસકારો માને છે કે પહેલી સદીમાં આ મંદિરનો જાર્ણાદાર થયો હતો. ગુપ્તકાળની પાંચમી અને છૃદી સદીમાં આ મંદિરનું ફરી નિર્માણ થયું. ૧૮મી સદીમાં સર એલોક્જાંડરે ખોદકામ કરાવ્યું. ઈ.સ.

૧૮૮૩માં આ મંદિરને ફરી શાનદાર અવસ્થામાં લાવવામાં આવ્યું. વિશ્વાષ શિખરવાળા આ મંદિરની બાંધણી અન્ય બૌદ્ધ મંદિરોની સ્થાપત્યશૈલીથી ઘણી જુદી પડે છે. કલાનો બેજોડ સુંદર નમૂનો એટલે આ મહાબોધિ મંદિર.

મંદિરની ભવ્યતાને અનુરૂપ ભગવાન બુદ્ધની એટલી જ સુંદર અને વિશાળ પ્રતિમા સ્થાપિત છે. આ ભવ્ય પ્રતિમા અને શિલ્પકારની પણ અનોખી વાતાવર્ણ છે. આ મૂર્તિને સર્વાધિક પ્રતિષ્ઠા પ્રાપ્ત થઈ છે. આ મૂર્તિની પ્રતિકૃતિ નાલંદા અને વિકમશિલામાં આવેલ છે.

મંદિરની ભવ્યતાના દર્શન કરતી કરતી હું રોમાંચિત હદયે મંદિરના ગર્ભગૃહમાં દાખલ થઈ. ભગવાન બુદ્ધની પ્રતિમાનાં દર્શન માગથી હૈયું ગદ્ગાદ થઈ ગયું. અહીં પ્રવર્તતી અદ્ભુત શાંતિના તરંગોમાં કેટલાય આત્માઓ ધ્યાનસ્થ બેઠા હતા. જાણો ભવિષ્યના ભગવાન અહીં તપી રહ્યા ન હોય! અનેક શ્રદ્ધાળુઓ ભગવાન બુદ્ધની પ્રતિમાને રેશમી અને સૂતી પીળા રંગનું વસ્ત્ર ઓઢાડી રહ્યા હતા અને ભગવાનની પૂજા કરતા હતા. મને પણ આ કાર્યમાં ભાગ લેવાનો લહાવો મળ્યો.

મંદિરના વિશાળ પરિસર અને બોધિવૃક્ષની આસપાસ ભગવાનના એ સાત

સ્થાનો આવેલાં છે જ્યાં તેમણે બોધિ પ્રાપ્ત થયા બાદ ધ્યાન કર્યું. આ સાતે સ્થાન અલગ અલગ નામથી ઓળખાય છે. એ સાતે સ્થાનનાં ચૈત્યો. વૃક્ષો અને ભગ્ન અવશેષો જોવાલાયક છે. આખો પરિસર મેં આરામથી જોયો અને ભક્તિ-ભાવપૂર્વક વંદન કર્યો. મારી મનોસ્થિતિ અત્યંત ભાવુક અને વિહંણ હતી. ભાવભીના હદયે હું એ સ્થાને પહોંચી, જ્યાં પ્રભુએ જન્મ મરણાનો વિચ્છેદ કરી સર્વદા થયા! બોધિવૃક્ષ પાસો આવી. ધ્યાનમાં બેઠી.

બોધિવૃક્ષ : ‘જ્યાં સુધી મનો બુદ્ધત્વ પ્રાપ્ત નહીં થાય ત્યાં સુધી હું હાથ નહીં ખોલું, પગ નહીં ખોલું, આંખો નહીં ખોલું’ એવા દ્રઢ અને શુભ સંકલ્પ સાથે ગૌતમ જ્યાં બેઠા એના બરાબર ગાણ દિવસ બાદ એમને બોધિ પ્રાપ્ત થઈ. એ જગ્યા એટલે બોધિવૃક્ષ. ગૌતમ સમ્યક્ સંબુદ્ધ થયા. તેઓ સર્વજ્ઞ થયા. આ બોધિવૃક્ષ બરોબર મંદિરની પાછળ આવેલ છે. વર્ષા બાદ આ વૃક્ષની ડાળીને સમાટ રાજ અશોકની પુરી સંધમિત્રા સિંહલ દીપ (શ્રીલંકા) લઈ ગયાં. આજે પણ ભારતમાં ભગવાન બુદ્ધના અનેક સ્થાનોએ બોધિવૃક્ષ જોવા મળે છે.

અહીં અનેક ભિક્ષુ-ભિક્ષુણીઓ અને સાધકો ધ્યાનમાં બેઠાં હતાં. આ એક અદ્ભુત દૃશ્ય હતું. આ પવિત્ર સ્થાને હું

પણ એક કલાક ધ્યાનમાં બોઠી. મંદિર પરિસરની ચારેબાજુ દેશ-વિદેશનાં અનેક ભિન્ન-ભિન્નાંથી એક લાંબા પહૂં પર પોતાના ખાવા-પીવાના સામાન સાથે બેઠાં કે સૂતાં હતાં. કોઈ ધ્યાન તો કોઈ મંગોચ્ચાર કે વળી કોઈ અન્ય ધાર્મિક કિયાઓ કરી રહ્યાં હતાં. કદાચ તેઓ રાતના પણ આ જ પરિસરમાં સૂતાં રહેતાં હશે. આ દશ્ય મારા માટે સાવ અનોખું હતું. હું પણ અલગ ભાવદર્શામાં ઝૂબકી લગાવી રહી હતી. મહાબોધિ મંદિરની ભવ્યતાનો આંખોમાં કેદ કરી બહાર નીકળી.

ચાર કલાકનો સમય કયાં વીતી ગયો એ ખબર જ ન પડી. બહાર આવી સામાન લીધો. મારી પાસે થોડોક સમય હજુ હતો. હું આસપાસનાં અન્ય બુદ્ધ મંદિરો જોવા અને જમવાનું સારું સ્થાન શોધવા નીકળી. અહીં અન્ય સંગ્રહાયનાં મંદિરો અને બૌદ્ધ મંદિરોની હારમાણા આવેલી છે.

બોધગયા ફરવા અહીં ઈ-રિક્ષા સૌથી ઉત્તામ સાધન છે. ચાર કે છ વ્યક્તિઓ હોઈએ તો આખા દિવસનું ભાડું નક્કી કરી બધાં મંદિરો એક દિવસમાં ફરી શકાય. એકલા હોઈએ તો એક મંદિરથી બીજે જવા દસ-દસ રૂપિયા આપી અનો ગાજા-ચાર કિ.મી.ના ડાયરામાં ફરી શકાય. પાસે આખો દિવસ હોય, તો ધૂમક્કડ

લોકો પગો ચાલીને બધા મંદિરો જોઈ શકાય.

મહાબોધિ મંદિરથી આગળ વધતા મહાબોધિ સોસાયટી અને ધર્મશાળાઓ આવેલી છે. જરાક આગળ જતાં બજારમાં જ અન્ય દેશોનાં જોવાલાયક બુદ્ધ મંદિરો અને હિન્દુ મંદિરો પગો ચાલીને જોઈ શકાય છે. મેં આસપાસનાં બે ગાજા મંદિરોનાં દર્શન કર્યા અને બીજાં મંદિરો બીજા દિવસે સવારે જોયાં.

જગશાથ મંદિર - ચાંદ ચુરા - આ બે-ગાજા મંદિરોનો સમૂહ છે. આ હિન્દુ મંદિરમાં જગશાથ, રામ-સીતા-લક્ષ્મણ અને બીજા અનેક દેવી-દેવતાઓની મૂર્તિઓ છે. આ મંદિર મહાબોધિ મંદિરની પાસે છે.

ચાઇનીસ મંદિર - ઈ.સ. ૧૮૪૫માં બનોલ આ મંદિરનું નવાનિર્માણ ઈ.સ. ૧૮૮૭માં કરવામાં આવ્યું. આ મંદિર મુખ્ય બજાર વચ્ચે હોવા છતાં મંદિરની અંદર ખૂબ શાંતિ હતી. ગ્રાસ સોનેરી પ્રતિમાઓમાં એક પ્રતિમા સંપૂર્ણ સુવાર્ણની છે. અહીં બધા પર્યટકોને અંદર આવવા નથી મળતું. હું આ મંદિરમાં પ્રવેશી ત્યારે થોડાક ભિન્નાંથી ત્યાં ધ્યાનસ્થ બેઠા હતા. હું પણ થોડી વાર ધ્યાનમાં બોઠી.

કુમશા:

વોટ્સઅપ - ૮૮૩૦૫૦૮૪૦૭

સમાજના યુવા લેખિકા

કુ. નિયતિ પૂર્વી કેતન વીરા

હાલમાં જ આપણા સમાજની આ યુવા લેખિકાના હાથે લખાયેલ અંગેજ લઘુ નવલકથા ‘ધ વુડસ ઓફ બીટ્ર્યેલ’ (The Woods Of Betrayal)નું વિમોચન થયું.

કોરોનાકાળમાં જ્યારે આપણો સૌ ડરગ્રસ્ટ હતા, ઘરની બહાર નીકળતા ન હતા, જરૂરી અથવા બિનજરૂરી પ્રક્રિયામાં દિવસ પસાર કરતા હતા ત્યારે કુ. નિયતિએ કલમ હાથમાં લીધી અને લખવાનું શરૂ કર્યું અને અંતે આ લઘુ નવલકથાનું સર્જન થયું અને સાહિત્યજગતને એક યુવા લેખિકા મળી.

જ્યારે આપણો યુવાન આજે મહૂદ અંશે સાહિત્યથી વિમુખ થઈ રહ્યો ત્યારે ૧૮ વર્ષની યુવાન વયે સાહિત્યસર્જન કરી એક ઉમદા ઉદાહરણ કુ. નિયતિએ પૂર્ણ પાડ્યું છે.

આમ તો કુ. નિયતિએ કુમળી વયે, ફક્ત ૧૩ વર્ષની ઉમરે લખવાનું શરૂ કર્યું અને આ લઘુ નવલકથાના લખાણના શ્રીગણોશ કર્યા ત્યારે ફક્ત ૧૫ વર્ષની ઉમર હતી. S.S.C.ની બોર્ડની પરીક્ષાના લખાણને કારણો થોડી રૂકાવટ આવી અને હાલમાં જ આ લઘુ નવલકથા પરિપૂર્ણ થઈ. હાલ કુ. નિયતિ B.B.A.નો અભ્યાસ કરી રહી છે.

ખરેખર જ કુ. નિયતિ ચોક્કસ અભિનંદનની અધિકારી છે. આ મર્કર રહસ્યકથામાં એમણે જોયેલા અને અનુભવેલા નૈસર્જિક પ્રસંગો અને સમાજમાં, આસપાસમાં અનુભવેલા વિવિધ માનવીય સંબંધોને આવરી લેવાનો સંનિષ્ઠ પ્રયાસ કર્યો છે.

ગામ દેવપુરનાં ભાનુ મહેન્દ્ર ખીમજ વીરા (તિલક ટોકિઝ, ડૉબિવલી)ની પૌત્રી અને ગામ ગુંડાલાનાં રમીલાબેન કાંતિલાલ મગનલાલ દેઢિયાની દોહિત્રી દ્વારા ૧૫૦ પાનાંની આ લઘુ નવલકથાનું સર્જન સાચે જ આપણા સૌ માટે ગૌરવની બાબત છે. આ પુસ્તક White Falcon Publication દ્વારા પ્રકાશિત છે અને હાલ એમેઝોન, કિન્ડલ વગેરે પર ઉપલબ્ધ છે.

કુ. નિયતિ ભવિષ્યમાં સાહિત્યજગતમાં ખૂબ પ્રગતિ કરી નામના મેળવે એવી શુભેચ્છા.

કુ. નિયતિ દ્વારા રચિત આ પુસ્તકનો રસાસ્વાદ કરવા એમની કૃતિમાંથી એક અંશ આપના માટે મસ્તુત છે.

- અધ્યાન માલદે

કુ. નિયતિ દ્વારા રચિત લઘુ નવલક્ષ્મા "The Woods Of Betrayal"-નો એક અંશ

The driver takes my luggage out of the car and places it on the floor. He gives me a weird look, as if he wants to tell me something but he cannot. He also looks young to be working.

"Thank you so much." I speak.

However, he only continues to give me that look.

"Is Mr Mehra inside? Where should I go?" I ask.

"You will not be meeting Saab right now. He will meet you tomorrow at breakfast. Zakir sir is coming now, and he will take you to your cottage." In addition, as he says these words, a man, in his late forties, comes from the house. He is well dressed in a plain kurta and has a broad smile on his face as if he is happy to see me.

"Hello Ms Sethi. I am Zakir, Mr Mehra's personal assistant. I am glad to see you. I hope you didn't have any troubles in getting here and am sure that you will be super tired?" he grinned.

"Thank you Zakir. I had no troubles in getting here and yes, I am really tired." I laughed.

"I thought so. Mr Mehra has arranged for your accommodation at his guest cottage down the lane. It is just a 3-minute walk from here. The

cottage is comfortable, and I am sure you will like it. Let me take you there." He told me. "Farhan, bring madam's luggage to the cottage." He instructed the driver.

Self-note: the driver's name is Farhan. *

We started walking towards the main gate and then into the woods. I was literally shivering as it was extremely windy, and the wind was brisk and cold. I asked Zakir,

"How long have you been working here?"

"My entire life, ma'am. My father was also a loyal servant to the Mehra family and I too am. Even my son, Farhan, will be."

"Oh, so the driver was your son. Isn't he too young to be working? And he addressed you as 'sir' and not 'abba' or 'dad'?" I asked.

"No madam, he is 18 years old and that is the age kids in our village start working at. He addressed me as 'sir' because at work, our relation changes." He continued talking while showing me the route to the cottage. "Here I am his senior and he is my junior, hence he calls me 'sir'."

We finally reached the cottage, which seemed like some actor's vacation home in the woods. It

was not huge but pretty from the outside. Even though it was night, the lighting made it look good. Zakir took out the keys from his pocket and opened the door. The cottage was even more beautiful inside than it from outside. It was made of wood, and it really looked elegant. Zakir walked me through the small and cosy house. It had the main living room, 2 bedrooms, kitchen, and a balcony from where one could see the magnificent Himalayas in daylight (or so did Zakir say). Zakir said that it was the best view ever. Small showpieces had been kept on shelves and there were amazing paintings hanging on the wall. It was just a dream house.

"These are the keys madam." said Zakir, giving me the keys. He also gave me a piece of paper with them. "I have written Farhan and my phone number on this. Please do not hesitate to call on any of these if you need anything. Mr Mehra along with his family is going to meet you tomorrow at 9.00 a.m. for breakfast at his house. I will come to pick you up at 8:45 a.m. if that's okay?" he asked.

"I'll come by myself. Don't worry; I'll be there by 9a.m." I assured him.

He wished me a good night and went.

Now I was excited to see the cottage nicely, but at the same time, I was equally exhausted and wanted some sleep. Therefore, I choose the

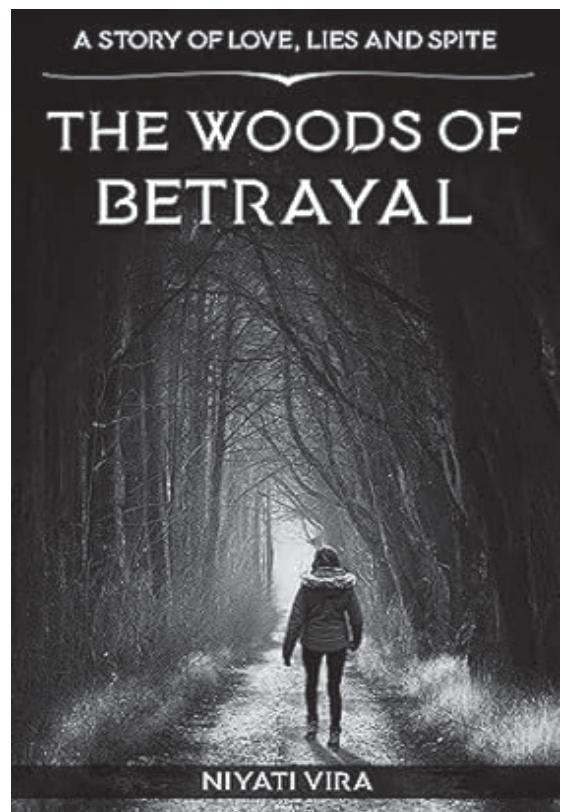
latter and went off to bed. I also had to get up early and go to meet Mr Mehra the next day, so I needed to look fresh.

The next few days were going to be different from my normal routine. I had to be prepared for whatever comes next and that cannot happen without a sound mind and some good sleep.

However, sleeping in an unknown place with no people, isolated from the world was never my thing. But I had no option but to try.

The next few days were going to be important. -----

નિયતિ પૂર્વી કેતન વીરા (દેવપુર)
૮૮૭૬૮૩૨૧૫૬

સાહિત્ય-અમૃત

* આલેખન : ચંદ્રકાન્ત નંદુ *

સાહિત્યની ઉત્તમ કૃતિઓના અંશો, કૃતિના આલેખનમાં પ્રવાહિતા જળવાઈ રહે એ હેતુથી ટિપ્પણીઓ સાથે અને આપવામાં આવેલ છે.

રેખાંકિત આકૃતિઓમાંનું લેખન ‘આલેખક’ દ્વારા કરાયેલ વિવરણ અને ટિપ્પણીઓ છે.
રેખાંકિત આકૃતિઓ બહારનું લેખન મૂળ કૃતિની પ્રતિકૃતિ છે.

પુસ્તક	:	રેવન્યૂ સ્ટેમ્પ. (અમૃતા પ્રીતમની આત્મકથા) મૂળ છિન્દીમાં ‘રસીદી ટિકટ’
લેખિકા	:	અમૃતા પ્રીતમ
અનુવાદ	:	જ્યા મહેતા
પ્રકાશક	:	અશોક પ્રકાશન, અમદાવાદ
પ્રકાશન વર્ષ	:	૧૯૮૦- પુનઃમુદ્રણ - ૧૯૮૩

ઈમરોજ, ઈમરોજ હતો. એની સાચી અંગારી તો અમૃતાના એ શાબ્દોમાં મળે છે -
'શું કોઈ ભગવાન આવા માણસથી કાંઈ જુદો હોય છે ?'

બાટિકના પ્રયોગમાં ઈમરોજની સંચિત કરેલ તમામ મૂડી ખતમ થઈ ગઈ. એની માલિકીનો જમીનનો એક નાનકડો ટુકડો પણ એને વેચવો પડ્યો અને ત્યારે ઈમરોજ એક મુદ્દીભર મૂડીથી પણ કામ ચાલી શકે એવો ઘડિયાળના ડાયલ બનાવવાના વ્યવસાય શરૂ કર્યો, પણ આ કલાકારની સર્જનાત્મકતાએ સમયને પણ પકડી જાણ્યો. ઘડિયાળમાં એક જ સમય હોય છે, પરંતુ ઈમરોજ ઘડિયાળમાં સમયદ્વય (બે સમય)ને પકડ્યા. એક સામાન્ય સમય જે ઘડિયાળના બે કાંટાઓ દર્શાવે છે અને બીજો સમય વિશ્વાસ કરવાનો શાબ્દોમાં છે. ઈમરોજ નંબરવાળા ડાયલને સ્થાને એવા ડાયલ મૂક્યાં જેમાં કરવાની કાવ્યપંક્તિઓ લખી હતી. જેમાં આ સર્જકોની એ ક્ષાળો-પત્રો બજ્ઝ હતી જે સમયથી પર હતી.

અમૃતા કહે છે :

આજે પણ અમારું એક ખાનું એ ઘડિયાળોથી ભરેલું છે, જેમનો રોજ ચાવી આપવી શક્ય નથી, પણ કોઈકોઈ વાર અમે

એ ખાનું ખોલીએ છીએ ત્યારે બધી ઘડિયાળોને ચાવી આપીનો એમની ટિકટિક બિથોવનની સિમ્ફનીની જેમ સાંભળીએ છીએ.

અહીં કોઈકના ડાયલ પર ફૈજનો શેર છે, કોઈ પર કાસમીનો, કોઈક પર વાર્સિસ શાહનો કે શિવકુમારનો - ઈમરોગ આ જ પ્રમાણે કેટલીય કેલેન્ડર - ડિઝાઇનો પણ બનાવી.

ઈમરોગ એ જાણતો જ હતો કે અમૃતાએ સાહિરને પ્રેમ કર્યો હતો. અમૃતાના સાહિર સાથેના પ્રેમની અસફળતાને ઈમરોગ એની પોતાની અસફળતા સમજતો હતો.

ઈમરોગ સાહિરના પુસ્તક 'આવો, કોઈ સપનું વણીએ'નું ટાઈટલ બનાવી રહ્યો હતો. બહારના ખંડમાં અમૃતા અને દેવિન્દર બેઠા હતા. દેવિન્દર એવો મિત્ર હતો જેની આગામ અમૃતા સાહિરની વાત સહજતાથી કરી શકતી. ઈમરોગ સાહિરના પુસ્તકનું ટાઈટલ બતાવવા બહારના ખંડમાં આવે છે. દેવિન્દર પુસ્તકના ટાઈટલ તરફ અને પછી અમૃતા તરફ જોઈ ભૂતકાળમાં સરી પડે છે, પણ દેવિન્દર કરતાં વધુ ઊંડાળાથી ઈમરોગ એ અતીતમાં ભીતરી ગયો છે. એ કહે છે:

'સાલો, સપનાં વણવાની વાત કરે છે. બનવાની નહીં.'

અમૃતા હસી પડે છે અને કહે છે:

સાલો વણાકર, આખી જિંદગી સપનાં વણતો જ રહ્યો. કોઈનું સપનું ન બન્યો.

અને એટો કેટલીય વાર સુધી હસતાં રહ્યાં, પણ એ હાસ્ય પાછળ એક દર્દ છુપાયેલું હતું અને એ દર્દની-પીડાની રેખાઓ ચહેરા પરના હાસ્ય પાછળ વળાછીપી કેમ રહે?

એક વખત હસતાંહસતાં અમૃતા ઈમરોગને કહે છે કે, જો સાહિર મળ્યો હોત તો એ ન મળ્યો હોત. ત્યારે ઈમરોગ શૂં કહે છે?...

'હું તો તને મળત જ મળત - ભલે તને સાહિરના ઘરમાં નમાજ પઢતાં શોધી લેતા!' નાન્યાારી ૨૦૨૪

અને અમૃતાના મનમં વિચાર આવે છે અને મનનો એ વિચાર શાબ્દ થઈ પ્રકટે છે.

શું કોઈ ભગવાન આવા માણસથી કાંઈ જુદો હોય છે:

ઇમરોડ પાસે અમૃતાએ લખેલા કેટલાય પત્રો સાચવેલા છે. એમંનો એક પત્ર અમૃતાની મનઃસ્થિતિ ચિહ્નિત કરે છે. યુગોસ્ત્રાવિચાથી આરોગ્ય, વિજય, લખેલો એ પત્ર....

‘ઈમાવા! યથાર્થની સીમાબંધિથી ગાભરાઈને મેળવેલી એક વસ્તુ હોય છે- ફેન્ટસી! પણ વિચારું છું, જે સ્થિરતાથી પ્રાપ્ત કરવામાં આવે છે તે ફેન્ટસી કરતાં આગળ હોય છે. એટલે તારો ઉલ્લેખ એનાથી આગળ છે - બિયોન્ડ ફેન્ટસી?

હેનરી મિલરના શાબ્દોમાં આર્ટ એક દિવસ સમાપ્ત થઈ જશે, પણ આર્ટિસ્ટ અવશ્ય રહેશે અને જિંદગી ‘એક આર્ટ’ નહીં હોય, ‘આર્ટ’ હશે. જો આ માની લેવામાં આવે કે હેનરી મિલરનો એ કલિપત સમય એક હજાર વર્ષ પછી આવશે તો એમ કહીશ કે સમય કરતાં એક હજાર વર્ષ પહેલાં પેદા થઈ જવું એ તારી ભૂલ છે. એ દરેક વ્યક્તિની આ ભૂલ છે, જે પગથી માથા સુધી જીવે છે. આ દુનિયામાં હવે લોકો એ જાતના નથી હોતાં. દરેક વ્યક્તિનું અડધું કંઈક જન્મ લે છે, અડધું માની કૂખમાં જ મરી જાય છે. દરેક મનુષ્ય હવે પોતાનો ઘણો ભાગ કૂખની કબરમાં દફનાવીનો જન્મ લે છે અને એને

માટે કોઈ પૂર્ણ મનુષ્યને જોવા કરતાં વધારે હુદદ વાત બીજી કોઈ નથી હોતી. એટલે આ દુનિયા પ્રત્યેની તારી ઉદાસીનતા સ્વાભાવિક છે - અથવા એમ કહું કે, દરેક વર્તમાનનાં મૂળ કેવળ ભૂતકાળમાં હોય છે, પણ તારા જેવી વ્યક્તિનાં મૂળ કેવળ ભવિષ્યમાં છે. જો એક હજાર વર્ષ પછી દુનિયાની વર્તમાનપાગની પ્રત હું આજે બજારમાં ખરીદી શકું તો મને ખાતરી છે કે એમાં તારા ખાંડમાં બંધ પડેલી તારી કલાકૃતિઓનું વિવરણ વાંચી શકું.

‘પર્ફેક્શન જેવો શાબ્દ તારી સાથે નહીં જોડું. એ એક ઠંડી અને નક્કર જેવી વસ્તુનો આભાસ આપે છે અને એવો આભાસ પણ, કે એમાંથી ન કાંઈ ઓછું કરી શકાય તેમ છે, ન વધારી શકાય તેમ છે, પણ તું એક વિકાસ છે, જેમાંથી હંમેશાં કંઈક ખરે છે અને જેની પર હંમેશાં કંઈક ઊગો છે. પર્ફેક્શન શાબ્દ એક મંદિરની દીવાલ પર ટિંગાડેલા ઈશુના ચિત્ર જેવો છે - જેની સામે ઊભા

રહેવાથી વાત અટકી જાય છે, પણ તારી સાથે વાત કરવાથી વાત ચાલે છે. એક સહજતા સાથે જાણો એક શાસમાંથી બીજો શાસ નીકળે છે. તું જીતેલાં હાડકાંનો ઈશુ!

એક પરાયા દેશમાંથી તનો પત્ર લખતાં ધાર આવ્યું કે, આજે પંદરમી ઓંગસ્ટ છે -

આપણા દેશની સ્વતંત્રતાનો દિવસ - જો કોઈ માણસ કોઈ દિવસનું ચિહ્ન બની શકે તો કહું કે, તું મારી પંદરમી ઓંગસ્ટ છે, મારા અસ્તિત્વની અનો મારા મનની અવસ્થાની સ્વતંત્રતાનો દિવસ !'

દુષ્ટોવનિક (યુગોસ્લાવિયા)

અમૃતાના શબ્દો ‘તું’ મારી પંદરમી ઓંગસ્ટ છે, મારા અસ્તિત્વની અનો મારા મનની અવસ્થાની સ્વતંત્રતાનો દિવસ !’

યુગોસ્લાવિયાથી લખાયેલા આ પત્રમાં નીતરેલી અમૃતાની મનઃસ્થિતિ એના એ શબ્દોમાં રહેલી સાચ્યાઈને ચરિતાર્થ કરે છે.

‘શું કોઈ ભગવાન આવા માણસથી કાંઈ જુદો હોય છે ?’

કયાંય સુધી આ શબ્દો વાચકના કણ્ઠપટ પર પડયાઈ રહ્યા છે !!! ...

હવે પછી : કમશા:

સંપર્ક : ૯૩૨૩૫ ૪૧૩૫૧

કુઝ્ય - બાડા

પગમાં વાગોલી ઠોકર
સાચવીને ચાલતા શ્રીખવાડે છે,
અનો મનમાં વાગોલી ઠોકર
સમજદારીથી જીવતા શ્રીખવાડે છે.

સંબંધોની માળા જ્યારે તૂટે,
તો બીજી વખત જોડવાથી નાની
થઈ જાય છે કેમકે લાગણીઓના
મોતી વિખેરાઈ જાય છે.

લોખંડને તોડવું ખૂબ અધરું છે,
પણ તેનો કાટ તેને તોડી નાખે છે.
એ જ રીતે માણસને કોઈ હરાવી નથી શકતું,
તેના પોતાના નબળા વિચારો જ
તેને હરાવી દે છે.

ઉંચે ઉડવાવાળું પદ્ધી પણ
ઘમંડ નથી કરતું, કારણકે
એને પણ ખબર છે કે
આકાશમાં બસેવાની જગ્યા નથી હોતી.

પ્રતિભાવ - પ્રતિસાદ

આ વિભાગમાં છપાયેલ પત્રો સાથે તંત્રીઓ સહમત છે એમ માનવું નહીં - તંત્રીઓ

ડૉ. જ્યંત ગાલા - લેખ

ડિસેમ્બર ૨૦૨૭ના પગદંડીમાં ડૉ. અમિત ઘટાલિયા અને ડૉ. હીરેન કુરિયા દ્વારા છપાયેલ લેખ જે ડૉ. જ્યંત ગાલાના વ્યક્તિત્વને ઉજાગર કરે છે, એ લેખ માટે નમો ડોક્ટરને અભિનંદન.

ભોજય હોસ્પિટલમાં ધણી મર્યાદાઓ વચ્ચે પ્રથમ સ્ત્રીરોગ શિબિરમાં એમણે ૧૬ મહિના દરદીઓને માગ એનો સ્થોસિયા આપીને સંતોષ માન્યો નહીં, પરંતુ નવોદિત ડોક્ટર અભંગ પ્રભુને સર્જરીમાં અન્ય રીતે સાથ આપ્યો હતો. અમારી પ્રથમ શિબિરના અંતે ડૉ. અભંગ પ્રભુએ મનો કહ્યું કે ડૉ. જ્યંત ગાલા વિના આ શિબિર શક્ય ન હતી. અમારો પણ એ પ્રથમ પ્રયાસ હતો. ધણી બધી તૃટીઓ વચ્ચે ડૉ. જ્યંતભાઈએ અમારી શિબિરને સર્જણ બનાવી અને એમણે ભોજયને મંગ આપ્યો “મર્યાદાઓ વચ્ચે કાર્ય કરનાર પડકારોને પણ પડકાર આપે છે.”

“ડૉ. જ્યંતભાઈ શતાયુ ભવ.”

- લીલાધર ગડા (અધા)

ભોજય સર્વોદય ટ્રસ્ટ

“પગ મેં ભમરી” - મનગમતી કોલમ

“અધા”, આંજા બાલુડા અજ કીંક મંગોતા?

હસતી-રમતી-મસ્તીમાં મહાલતી “પગ મેં ભમરી”ને ભમતી રાખવા... ગામડાંની માતાઓ-દીકરીઓ, પગદંડીના વાચકો અને શુભેચ્છકો બધા નમ્ર વિનંતી સાથે આહ્લાદાન કરે છે - લીલાધરભાઈ... સરસ્વતી દેવીના-કૂપાએ કુળદેવીના આશીર્વાદ - નાના-મોટા જ્ઞેહીજનોની દુવાઓ સાથે “પગ મેં ભમરી” કોલમનો ચાલુ રાખો. સતત ગુંજતી આ કોલમને કેદમાં ના ધકેલો. પગદંડીને પ્રાણવાયુ આપતી આ કોલમનો બંધ કરવાનો વિચાર તમે નહીં કરો.

તમ ચરણો રહેશે ચેતનવંતાં, તમારી અંદર શક્તિઓ છે અપરંપાર, બધા ગ્રહો અને મજબૂત રેખાઓથી ભરેલા હાથમાં કલદાર કલમ પકડી સેવા સમાજના સથવારે આ કોલમ સાથે “પગદંડી”ને ધબકતી રાખવા... બધા બાલુડા આજે નમ્ર વિનંતી કરે છે...

“અધા” વિસર્જન નહિં... સર્જન કરવાનું છે, બધાની દુવાઓ તમારી સાથે છે. “પ્રભુજી સદાય સહાય કરશે.”

જ્યંતી ગોગરી (લગોરિયન)

ભુજપુર - ઘાટકોપર (ઈસ્ટ)

મો.: ૮૮૬૭૨૮૬૨૦૮

ગુજરાતી કરતી “પગ મેં ભમરી”

મુરબ્બી શ્રી ‘અધા’ ૮૬ વરસમાં ભમરીને ૪૫ વરસ સુધી વેંટારી મોટી કરીને જ્યારે એ બરોબર ગુજરી થઈ છે ત્યારે તમે એને સ્થિર કરવા માંગો છો ને સાથે આપણી વિશ્રામ માંગો છો. અમો આપને વિશ્રામ લેવા થોડો સમય આપી શકીએ, પણ કાયમ વિશ્રામની રજા ન આપી શકીએ

‘અધા’, આપ અને મુરબ્બી શ્રી લાલભાઈ રાંભિયા’. સાહેબો કચ્છમાં ધૂણી ધુખાવી છે તે આમ થોડી બુઝાવાશે. હજુ તો આપની કલમમાંથી કચ્છના અંતરિયાળ ગામોમાંથી ઘણું બધું જાણાવું છે. અરે, ચક્ષુ વિનાનાં નવાવાસનાં માણ આપને સમજુને સાંભળી શકે છે, એમની પુત્રવધૂઓ નાની ઉંમરે પણ આપની ‘ભમરી’ને પોતાના ઘરે સાંભળે છે, તો પછી અમારા જેવા વાચકોનો ટેસ્ટ નહીં બદલાય... ખાતરી રાખજો.

આપનો ‘અધા’નું બિનુદ મળ્યું છે તે અમનો છોડી જવા નથી આપ્યું. ‘અધા’, આપે ૪૫ વરસથી ‘ભમરી’રૂપે ઘણુંઘણું સમજાવ્યું છે અને જેના પગ માં ભમરી હોય એને વળી વિશ્રામ કેવો. ભમરી તો ‘પગદી’ માસિકનું પણ એક અંગ થઈ ગયું છે.

‘પગદી’ ઘરમાં આવવાની સાથે મારા જેવા ઘણાવાચકો ભમરી જોવા લાગો છે કે

આજે, ભમરી કયાં લઈ જશે, માટે ‘અધા’ આપ થોડા કમ યા થોડા જ્યાદા લીખતે રહો, બાકી ભમરી કે ગુજરાત કો કમ મત કરો, આપકો અભી વિશ્રામ નહીં લેના હૈ, યે હમ વાચકો કી અભિલાષા હૈ.

આપકા શુભચિંતક.

વસંતલાલ ગડા (ભેલપુરી)

મો. ૮૨૨૪૪૬૮૦૨૮૨

મણે એટલો માણી લ્યો
આ એકમેકનો સાથ
જાકળ જેટલું જીવન છે
ને જાકળબિંદુ જેટલો સંગાથ...

પ્રિય વાચકો,

આપના પ્રતિભાવ, પ્રતિસાદ, પગદંડીને પત્ર માટે ત્રણ માધ્યમ :

૧ પત્રવ્યવહાર

પગદંડી, શ્રી ક.વી.ઓ. સેવા સમાજ
શ્રી ક.વી.ઓ. દેરાવાસી નવી મહાજન વાડી,
ગ્રીજે માળે, ૮૮/૧૦૧, કેશવજી નાયક રોડ,
ચિંચબંદર, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૮.

૨ ઈમેલ - pagdandi@kvooss.org

૩ વોંડસએપ/સંદેશ

(માત્ર પ્રતિભાવ, પ્રતિસાદ, પગદંડીને પત્ર)
સંજ્ય ચેંદન વિસનજી - ૮૮૮૨૮૯૫૩૬૭

- તંગી

પગદેડીને પત્ર

આ વિભાગમાં છપાયેલ પત્રો સાથે તંત્રીઓ સહમત છે એમ માનવું નહીં - તંત્રીઓ

એક સુખદ અનુભવ

હું પગદેડીની વાચક અને પ્રશંસક છું
તેમ જ આજીવન સભાસદ પણ છું.

કોલ્હાપુરથી પુના સરનામું બદલાવ્યા
નાદ અમારા વિસ્તારની પોસ્ટઑફિસની
હલગર્જને કારણે પગદેડીના અંકો થોડા
અનિયમિત મળે છે. ચાલુ સાલે જૂન થી
ઓક્ટોબરના અંકો મળ્યા જ નથી.

૨૮મી નવેંબરના દિવસે હું ચિંચબંદર
મહાળન વાડીમાં હાજર હોવાથી 'પગદેડી'ના
કાર્યાલયમાં ગઈ. ત્યાંના કર્મચારી શ્રી
દિનેશભાઈએ પોતાનું કામ પડતું મૂકી મારી
વાત શાંતિથી સાંભળી. કોંપ્યુટરમાં નવા,
જૂના ડાટા તપાસી ચકાસણી કરી. મને યોગ્ય
સલાહ - સૂચનો આપ્યાં તથા મને ન મળેલા
અંકોમાંથી ઉપલબ્ધ અંકો પણ આપ્યા. સુશ્રી
ગ્રાવીષાબહેનો પણ આત્મીયતા દર્શાવી
પૂછપરછ કરી.

બંનોની કાર્યતત્પરતા, સહકાર અને
સૌજન્ય માટે તોમને ધ્રણા-ધ્રણા ધન્યવાદ
તથા 'પગદેડી' કાર્યાલયનો પણ ખૂબ ખૂબ
આભાર.

- શાંતા ધનજી ગાલા,
દેવપુર (કોલ્હાપુર)

પ્રિય વાચકો,

અધાના નમસ્કાર,
નવેંબર મહિનાના પગદેડીના લેખમાં
મેં "પગ મેં ભમરી" કોલમ સ્થગિત થવાના
મારા નિર્ણય અંગેનો લેખ "ચારણ રૂકે છે
ત્યારે" લખ્યો હતો જેને આપ સૌથે વાંચ્યો
ખરો પણ તેનો સ્વીકાર્યો નહીં. આપના
અસ્વીકારના પત્ર, ફોન, વોટ્સએપ મેસેજો
જોયા, વાંચ્યા અને સાંભળ્યા પણ ખરા.
આપના એ પ્રેમના કારણે "પગ મેં ભમરી"
કોલમ ચાલુ રહી અને ડિસેમ્બરના "પગ
મેં ભમરી" કોલમમાં કલરાવાંઢની શાળાની
વાત "મારા જન્મદિવસની અનોખી ભેટ"
અંતર્ગત રજૂ કરી આપ સહૃદ્દુ વાચકોએ લેખ
વાંચી સાહું વાળી દીધું. કલરાવાંઢની શાળા
માટે રૂપિયા સવા લાખથી વધારેનું અનુદાન
પગદેડીના વાચકો તરફથી પ્રાપ્ત થયું છે.
સૌ વાચકોનો અંતઃકરણપૂર્વક આભાર.

કલરાવાંઢની અડધારી વધારે મજૂરી
ગ્રામ્યજનો તરફથી શ્રમદાન દ્વારા પ્રાપ્ત થઈ
છે, જે આશરે રૂપિયા ૪૦ હજાર જેટલી થાય
છે. આ લોકભાગીદારી સિદ્ધાંતના અમલનું
ઉદાહરણ છે.

"પગ મેં ભમરી" કોલમ ચાલુ રહે છે.
વચ્ચે ક્યારેક ખાડો પડે તો દરગુજર કરવા
વિનંતી.

લિ. લીલાધર માણોક ગડા (અધા)

પગદંડીને પત્ર, લેખ અને લેખના પ્રતિભાવ લખનારાઓને નખુ વિનંતી.

- ✿ આપ આપના લેખ, પ્રતિભાવ, પત્ર વગેરે. pagdandi@kvooss.org પર ઈમેઇલ કરી શકો છો.
- ✿ જો ઈમેઇલ શક્ય ન હોય તો પંગદંડીના ચિંચબંદર કાર્યાલય પર પોસ્ટ કે ફુટિયર કરી શકો છો.
- ✿ આપના લેખ, કવિતા, પત્ર વગેરે, સારા અક્ષરોમાં, પાનાની ચારે બાજુ થોગ્ય માર્જિન છોડીને પાનાની એક બાજુ જ લખવા વિનંતી.
- ✿ પહેલા પાના પર આપનું નામ, ગામ, મોબાઈલ નંબર અને ઈમેઇલ આઈડી (મોબાઈલ અને ઈમેઇલ જો આપ છપાવવા માંગતા હો તો જ) લખવા વિનંતી. આપ જો આપનો ફોટો છપાવવા માંગતા હો તો નાનકડો પાસપોર્ટ સાઈઝ ફોટો (ફોટો પાછળ નામ સાથે) મોકલવા વિનંતી.
- ✿ આપની કૃતિ મૌલિક હોવી જોઈએ અને અન્ય કયાંય પલ્ટિશ/પ્રસિદ્ધ ના થઈ હોય એ જરૂરી.
- ✿ પહેલા પાના પર કુલ કેટલાં પાનાં છે એ લખવા વિનંતી, જેથી કોઈ પાનું મોકલવાનું રહી જાય તો અમે તરત જ આપનું ધ્યાન દોરી શકીએ.
- ✿ PDF કોપી મોકલો તો સાથે વર્ડની સોફ્ટ કોપી મોકલવા વિનંતી.
- ✿ વ્યાકરણ તેમ જ ભાષાનું ઔચિત્ય જળવાઈ રહે એવી કૃતિઓનો જ સ્વીકાર થશે.
- ✿ અનિવાર્ય સંજોગોમાં લેખના ફોટો મોકલી શકો, પણ એ ફોટો કિલિયર અને સારી રીતે કોપ કરેલા હોવા જોઈએ.
- ✿ આપનો પત્ર મળશે એટલે એ મળ્યાની પહોંચ આપને આપવા યથાયોગ્ય પ્રયત્ન કરવામાં આવશે, પણ એ છપાય અને તરત જ છપાય, એવો આગ્રહ ના સેવશો.
- ✿ આપના લેખ, વગેરે મહિનાની પંદર તારીખ સુધી મળશે તો જ આગામી મહિનાના પગદંડીમાં લેવામાં આવશે. એ પછી મળતા લેખ, એના પછીના મહિનામાં લેવા યત્ન કરાશે.
- ✿ એકસાથે એકથી વધારે પત્ર ના મોકલશો, જેથી અમે વધુ ને વધુ વાચક અને ભાવકને આવરી શકીએ.

ગુજરાતી ભાષા

સંપાદક : વિશન નાગડા

મિઠા,

ઈગલો મેઝાં પાં શબ્દેં જી જીતરામેં (૧) વટણા-રાક્ષસી (૨) વઠ - વરસાદ (૩) વઠ - કૂતરાનું ભસવું (૪) વઠ વઠ - પકડ પકડ એવો કૂતરાને પ્રેરતો અવાજ ઈ અરથ નોયાં. લોરીભા (લઠેડીવારા) જેકે ભાષાજેં ખાસીએં રાજ્યપો રજૂ કર્યાં, આં, “પાંજી ભાસામેં કેડા ઉનાં - અમૂલા શબ્દ ઘા અહીં)”

જી કાલરમેં થર વેં તીં ભાસામેં પણ શબ્દેં જી “સ્તર” વેં તા. પાં નોયાં સો ચારોથ શબ્દ જિરા લિકલ વા, ત અજ જુકો શબ્દ પાં ગિનબો ઊ નિપટ પધરા ઘા અહીં! અહીં ચૌંધા, ઓ હી મિડે શબ્દ ત અસાં વટે અહીં, અસીં અજ પણ ડાનકી વાપરીયું તા! ત નોયૂં અજ જો વકલ (નમૂનાં).

૧) વડપ (સ્ક્રી.) મોટાઈ (f) Greatness

(વાક્ય) બબુ, “બાપા પાંનું વડા અહીં, છનીકે વડપ ડિઈને બોલાઈજે!”

વડપ ઈ વડો શબ્દ આય, મારી Greatness પૂરતો ન, ઈનજો અરથ ઘણે ઊનું આય. ઘરજા વડા ફુટમજા વડાવેં તેંકે પાં જિન લાગણીસેં નેર્ધૂ ઊ અરથ આય વડપજોં!

૨) વડપજા (પું) ઘડપણ, વૃદ્ધત્વ, (m) Old age

(વાક્ય) “અસાં કે ત હાણો વડપજા આયો, અસાંનું કીં ધોંકું ન કરેં?!”

(વડપજા શબ્દ ગુજરાતીમેં પણ બોલાજે ઉતે Old age જો ન પણ Seniority જો લાવ નિકરે તો જુકો કચ્છી કનાં થોડો ધાર આય)

૩) વડપ ને વડપજા છિકડે જ ફુટમજા શબ્દ અહીં, ઈનજ ફુટમજો છિકડો શબ્દ વડાઈ કેડો બહુરૂપિયો આય? જિરા ઇનકે જાધ કઈ ગિનાં. “વડાઈ મ કર” ઈ ચોં ત અભિમાનજો અરથ નિકરે ને “ઈ ત આંજી વડાઈ આય” ઈ ચોં ત મહાનતા જો અરથ નિકરે! ગર્વ ને ગૌરવ જેડો જ ચોં ન!

૪) વડપ - મોભો (f) Status

ઈ અરથ પણ ગિને જેડો ખરો ભલા! મહાનતા કે માર ન વે, પણ મોભો સાચવેલા વિભો ત પોપ પિંઢનું ન થીયે-હથમો ઢીગલા ન વેં તાંય કેશું પે, ને ઈ કંઈધે, પાંકે માર પો ક ન?! (૩ માર ઓડી વેં જે ન ચોવાજે ન સોવાજે) હેઠ જ ઉંભ વતાયણાં કેંકે?!

પનપટી - વડપ, વડપણ જો વિચાર કર્યું ત
સોજે કારાણીબાપા જો પ્રસિદ્ધ કાવ્ય,
“આય વડપ કે માર” જાધ અચે

ઘોસ્ત હિતે ધુનીયાં મધે વડા મ થીજા યાર
વડ્યું વ્યાધીયું અંઈ વર્દેકે, આય વડપકે માર!”
હિતે વડપ મેં મહાનતાજો ભાવ નાંય ત કયો
ભાવ આય?

ભલેં તર્ડે ‘વડપ’ મથે કીં ચે જેડો વે ત
જરૂર ફોન કજા. ૮૮૨૦૪૫૬૮૮૮.

આંજો વિશન.

અંઈ બિલ્યા!

હિકડી સહજ - પ્રેમ જી સટૂકડી ગણલ
કીં ઠરઈ પાંપણ? પૂછ્યો ને અંઈ બિલ્યા!
કોં બિલ્યા? કારણ પૂછ્યો ને અંઈ બિલ્યા!
બિલ ડિસી આંજુ અસીં થાસીં ચર્ચા,
કેર કેં કામણા? પૂછ્યો ને અંઈ બિલ્યા!
કીં ઠલ્યું અભિયું ભલા ભરજુ વઈયું,
આય કિત આંનણા? પૂછ્યો ને અંઈ બિલ્યા!
આય આંજુ કુંકમો એડો કુરો-
ધરધજો મારણા? પૂછ્યો ને અંઈ બિલ્યા!
આય બિલણું ઇ જ પાંજો ધરમ પણ,
કીં કયું ધારણા? પૂછ્યો ને અંઈ બિલ્યા!

કવિ, વિશન નાગડા

આંનણા - આંજણા, કાજળ

પાનખર

ભલે ઊગી બહાર છે, ઇતાંય ના કરાર છે,
છે પાનખર આ મન મહીં ને ખરતું મન ઉદાસ છે.
પ્રથમ હતાં વચન મધુર, કઠોર એ બની ગયાં,
બસ જૂઠ જૂઠ જૂઠ પર! એને હવે લગાવ છે.
રમત એ તો રમી ગયો, ને જીત પણ એની જ થઈ!
બસ પાડી પાસા અવળા મુજ! થઈ ગયો ફરાર છે.
છે રાત સૌ અમાસની, છવાયું મન મહીં તમસ!
ના ખૂટે કાળી રાતો એ, ઊગો જ ના સવાર છે.
દરદ બહુ વધી ગયું, ના ભૂલ તોય હું સહું,
વિના જ ભૂલ થઈ સજા, એ વાતનો ઉચાટ છે.
જીવીશ કેમ હું હવે! એકલતા છે બહુ બૂરી!
હવે એવા વિચારની, મન મહીં કતાર છે.

મંજુલા એસ. રામભિયા - ‘મંજુ’
મો. : ૮૩૨૧૫ ૪૪૪૪૨

કુખ ત લગો

ભેરુડા ભેલાઈ ભાગ તેર કુખ ત લગો,
આંધરા લગાઈ આગ તેર કુખ ત લગો.
નેરે નિરખે નીઢૂ થિઈ નાતો બધો જેસેં,
ઉં કોયલ થિઈ પે કાગ તેર કુખ ત લગો.
ખૂબ પીરાય નેં ખીર વેંઢારે વડા કયું,
ઉં નિકરે કારા નાંગ તેર કુખ ત લગો.
પગો ભનાંય પાંકે જુકો પુગા ચુંજ તંદું,
ઉં પાંજુ લારાઈ પાગ તેર કુખ ત લગો.
છબી જેંજુ ધૂઈ ભનાઈ ધજ, ઊજ,
ડીંએ ધૂયો ન એડા ધાગ તેર કુખ ત લગો.

નેષાશી ભાનુશાલી ‘જાની’
નાલિયા કચ્છ

'YOU KNOW? (UNO) એ શું છે ? તમે જાણો છો ?'

પૃથ્વી પર પથરાયેલા, પથરોની હુનિયાના બધા જ હદ્ય
વિનાના દેશોનું ગ્રતિનિધિત્વ કરતો પરિવાર એ ટલો
UNITED NATION ORGANISATION એ શું છે ?

UNO તમે જાણો છો ?

એ હુનિયાનાં અર્થતંત્રના કાર્ડિયોગ્રામની સમતુલા જાળવવા,
શસ્ત્રોની આવક વધારતું, બે દેશોમાં લડાઈઓ કરાવતું એ
મહાસત્તાઓનું સંગઠન છે.

જ્યાં લાશોને લટકાવે, એ મહાસત્તાના હોદાઓ !
શું ત્યાં શાંતિની સભાઓ ? ના ! ત્યાં તો શસ્ત્રોના સોદાઓ !

મહાસંઘની મિટિંગોના એ મૌંદેરા મહેમાનો,
જ્યાં મળે માણવા માંસ, મદીરા એવો એ મહેખાનો.

ચકચૂર નશામાં વાગો સૌને, એકબીજાના ગોદાઓ.,
અણુના એ આખલાઓ વચ્ચે, થાય બોંભના સોદાઓ !
શું ત્યાં શાંતિની સભાઓ ? ના ! ત્યાં તો શસ્ત્રોના સોદાઓ !

એક અહીં ભૂખેથી મરતો, બીજો મોજમજામાં ફરતો,
એકને પાણીના વાંધા, બીજો સિવભિંગ પૂલમાં તરતો.

જગમાં લડતા મરતા જુઓ, રોજ લશકરી યોદ્ધાઓ,
છતાં મોત પર મહેકતા, આ મહાસત્તાના હોદાઓ,
શું ત્યાં શાંતિની સભાઓ ? ના ! ત્યાં તો શસ્ત્રોના સોદાઓ .

પ્રવીણ ગોગરી (પ્રેમ) - દહીંસર
ફોન : ૨૮૮૫ ૩૪૫૮

શૈશવ

કેમ રે વિસારું સોનેરી શૈશવ
ધીંગામસ્તીના ઝાઝેરો વૈભવ
પાટી દફતર લઈ નીસરતા નિશાળે
ભાગીને ગોઢિયા રમતા ભાગોળ
કરતા છબદ્ધબિયા નદીના જળમાં
હોડી જતા ટેકરીએ એક પળમાં
રામમંદિરે જઈ ઝાલર વગાડતા
બાવાળની સંગે ભજન લલકારતા

- શાંતિલાલ ગાઢિયા
સંપર્ક ૦૨૬૫-૨૭૫૦૨૭

ઉતામ ફળ

મેદાનું જળ
અળદનું બળ
ઝેતરમાં હળ
માનવની કળ
ભોગા મળે તે
હોય સુખદ પળ
'લધુગોવિંદ' વંદે
પમાય ઉતામ ફળ

- લધુગોવિંદ કલ્યાણ
કચ્છ કુંદરોડી

હું શું કરું ?

એક પર્વત રડીને જરણું થઈ ગયો,
ભર ઉનાણે સૂકાઈ ગયો, હું શું કરું ?
સુગંધ સમજુ અમે મુહ્ખી ભરી,
મુહ્ખી ખોલી ધતુરો નીકળ્યો, હું શું કરું ?
વાદળ છે ઘનધોર ભરેલું અને
ક્યાં વરસું એ સરનામું પૂછે, હું શું કરું ?
ઉમટે ઉમળકાનો આખો દરિયો,
ને ટીપું ન પડે ત્યારે હું શું કરું ?
મોર થનગનાટ નાચીને ઉડી જાય.
અને એકાદ પીછું ન પડે, હું શું કરું ?
જામી છે મહેફિલ સંગીતની,
સૂર છેડે ત્યાં તાર તૂટે, હું શું કરું ?
રણમાં તરસ લાગે આકરી,
પાન પર ઝાંકળ હશે, હું શું કરું ?
દિશાઓનું બંધન નથી એની પ્રતીક્ષામાં
પણ એ ન આવે તો હું શું કરું ?
કિકેટનો હું છું શોખીન પણ,
રમનાર ઝિરોમાં આઉટ થાય, હું શું કરું ?
માંધવારી વધે છતાં બજારો છલકે,
સરકાર ગરજે ત્યાં હું શું કરું ?
મિત્રને મેં પૂછ્યું કેમ છે ?
એણે જીવનકથા સંભળાવી, હું શું કરું ?
કલમ પકડીને કરું છું કવિતા
ત્યાં મહેમાનનું આગમન થાય હું શું કરું ?

- દિનકર ખીમજુ ગડા
નાની ખાખર, મુલુંડ (વ.)
મો. ૮૮૬૭૩૩૩૧૬૨૮

ઉલ્કાપાત સર્જે

જે અજંપો પ્રેમમાં ઉત્પાત સર્જે,
તો વિયોગો જૂરવા જગબાત સર્જે.
શાબ્દ ટોળી હોઈને મજબૂર કરતી,
એ અતીતની યાદ કોઈ વાત સર્જે.
કાળજે કાળાશના જામે થરો જો,
ધોર અંધારા સમી એ રાત સર્જે.
શોધતાં જો ના મળ્યું પ્રકાશ ક્યાંયે,
લાગણી વિશ્વાસ ઉપર ઘાત સર્જે.
જે તમના આગથી હોળી જ પ્રગાટે,
તાપ જીવનમાં ભળી આઘાત સર્જે.
'દિવ્ય' તૂટી માળ જો સંવેદનાની,
મન થઈ વાકુળ ને ઉલ્કાપાત સર્જે.

દિવ્યા દેઢિયા 'દિવ્ય'

ઘાર કીયારો

જિંધગીજુ ચોપડીકે રખ ખુલી,
બંધગીજુ ગાલ મનમે રખ જલી.
તે મિટી જુ વાલ'લ ખોરે મેં અચે,
પનખરેં જુ પીડ કે પન વ્યા ભુલી.
પલ જ જીયણજુ ભરલ વે માંજ સેં,
પિંઢ હેકાવો અચે ઇનતેં ઢરી.
વે પકો જિતરો ઇરાધેં સેં મનખ,
સૌંણાલેકે વણ-ઉંગો વિનણું ઉલી.
વાર પાણી હેજ મારે 'દિવ્ય' જિત,
ઘાર કીયારો વિને ધિલસેં છિલી.

- દિવ્યા દેઢિયા 'દિવ્ય'

બેટાને ભણાવો

છે વખતની માંગ બેટાને ભણાવો,
સમાજમાં ઠેરઠેર આ અભિયાન ચલાવો.

હેંકો પુરુ-પુરીના ભેદભાવની ધારા,
મહિલા-સાન્માન ખાતર બેટા ભણાવો.

બેટાને બેટો હોવાનો થાશો જ્યારે ગર્વ,
સમૃદ્ધ સ્વસ્થ સમાજ બને સર્વ.

બને મા-દીકરીઓનો મજબૂત સહારો,
આપે વખતને માન વખત કરે ઈશારો.

હર મહિલાને આપે માતા જેવું માંન.
હોવું ઘટે આંખમાં બહેનોનું સાન્માન.

આ શિક્ષા-પત્રી જનમજી રટાવો.

રક્તકણમાં નારી સંસ્કારના બીજ રોપો.

- ભાનુબેન સાવલા

.....

પાં બેંજા અવગુણા ગાતેમેં કર્ડ નવરા થીબો.
નાંય પાંજો ઠેકાણું પાં મિણીકે નડધા ફિરાં..

લેખે લગી વિંગબો ભવ ઈં ને સુધરે, 'સનમ',
મિઠા અડેખાઈજુ ખડમેં પાં કુલા તા છણ્ણાં.
હલી પંધ લમૂં ત નિકરી વ્યાસીં,
'સનમ' પાછા પુઠ ફેરે વરધાસીં.

- વાલજી બળગા 'સનમ'

આરીસો

આરીસો સામૂં ઊભી માડૂ મુરકેતો.
દિસજાંતો ખાસો નોરી છિરખેતો.

નતો વતાય અંધર જા ભેધ આરીસો,
ઇતરે ત માડૂ મો'રા પેરી કુધકેતો.

પેરી અછા કપડા, ઘિલ કારો રખેતો,
ઇતરી કદકે કે, પટારા પિંઢજા ભરેતો.

જીભતેં રખેં મધ જેડી, મિઠી વાણી,
નો પોથ, પુઠીયા નૂં ખંજર ધુસાયતો.

ભૂલ્યો ઈ, વતાય આરપાર ઝેડો આરીસો,
કુધરત વિટ 'કુસુમ' ઇનમે માંયલો દિસજેતો.

કુસુમ ગાલા... 'કુસુમ'
ભોજય.

તમે તમારી અંદર રહેલી ખુબી શોધાં
બાકી તમારી ખામી શોધવા તો
ભગવાને દુનીયા બનાવી છે.

વળાંક આવે તો વળવુ પડે
એને રસ્તો બદલ્યો ના કહેવાય
સમયની સાથે થોડું બદલવું પડે
એને સ્વભાવ બદલ્યો ન કહેવાય
સંબંધ એટલો સુંદર હોવો જોઈએ કે
સુખ દુઃખ હકથી વ્યક્ત કરી શકીએ.

૨૦૨૩માં વિદેશ ભણવા ગયેલા વિદ્યાર્થીઓની ચાદી

COMPILED BY : DR. ELA MANOJ DEDHIA (GUNDALA) ● SHUBHADA JATIN GALA (MOTA ASAMBIA) ● SMT. SHEELA SURESH GALA (MAKDA)

STUDENTS GONE TO USA IN AUGUST - SEPTEMBER 2023

AMAY BINA HARESH GADA
Village : Mothara
Resi. : Ghatkopar West

University of Admit :
Raleigh North Carolina
NCSU
Course : Masterrs in
Computer Science

Email : amaygada@gmail.com
Mobile : 8369357433

ANKIT HEENA MUKESH NANDU
Village : Vindh
Resi.: Bhandup West

University of Admit :
Mount pleasant Michigan
Central Michigan University
Course :
Ms in information systems

Email : ankitnandu63@gmail.com
Mobile : 9773953065

BHAVISH JIGNA NIKHIL SALIA
Village : Godhara
Resi. : Dadar East

University of Admit :
Seattle Washington
University of Washington, Seattle
Course : Masters in
Information Management (MSIM)

Email : saliabhavish@gmail.com
Mobile : 8369933451

BHAVYA HEENA MULCHAND VIRA
Village : Faradi
Resi. : Khar west

University of Admit :
BostonMassachusetts
Northeastern University
Course : Masters in Electrical &
Computer Engineering

Email : bvira165@gmail.com
Mobile : 9619320868

BHAVYA MEENA RAJNIKANT SANGOI
Village : Nani tumbadi
Resi. : Borivali East

University to Admit :
Illinois DeKalb
Northern Illinois University
Course : Management
Information System
Email :
bhavyasangoi90@gmail.com
Mobile : 919820139134

BHAVYA MEENA JETHALAL CHHEDA
Village : Sherdi
Resi. : Mulund east

University to Admit :
Syracuse New York
Syracuse University
Course :
Masters in Business Analytics
Email : bhavya.ch02@gmail.com
Mobile : 8108140224

DARSH DEEPA SAMEER SHAH
Village : Hamla Manjal
Resi. : Matunga East

University to Admit :
Indianapolis Indiana
Purdue university ,
Northeastern University
Course : MS in
Chemical Engineering
Email : darshdgreat2000@gmail.com
Mobile : 9820087872

DARSHAN JYOTI HITENDRA NAGDA
Village : Gadhsisa
Resi. : Ghathopar East

University to Admit :
New York Newyork
New York University
Course : Masters in
Construction Management
E-mail :
darshannagda80@gmail.com
Mobile : 918898044444

DEEP DIPTI PIYUSH VORA
Village : Gelda
Resi. : Lalbaug

University to Admit :
TempeArizona
Arizona State University
Course : Masters in
Computer Science

Email :
deeppiyushvora@gmail.com
Mobile : 9699112242

DEEP KALPANA DHIREN GOSAR
Village : Mota Ratadia
Resi. : Goregaon West

University to Admit :
College Station Texas
Texas A&M University
Course : Masters in Management
Information System

Email :
deepgosar111@gmail.com
Mobile : 9619857573

DHAIRY KALPANA VISANJI SAVLA
Village : Suvali
Resi. : Sanpada

University to Admit :
Baton RougeLouisiana
Louisiana State University
Course : Masters in
Construction Management

Email :
dhairyasavla17@gmail.com
Mobile : 9167909765

DHAIRY CHHAYA HARESH VEERA
Village : Devpur
Resi. : Ville Parele East

University to Admit :
Colarado Boulder
University of Colorado Boulder
Course : MS in Data Science

Email :
dhairyaveera79@gmail.com
Mobile : 7202094969

DHARMIL HARSHA RAJESH GADA
Village : Dumra
Resi. : Ghatkopar East

University of Admit :
Tempe Arizona
Arizona State University
Course : Masters of Science in
Computer Science

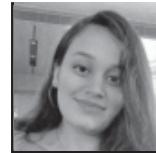
Email:
dharmilgada.drg@gmail.com
Mobile : 9867068872

DHRUTI FALGUNI AMRITLAL GADA
Village : Lakadiya
Resi. : Andheri West

University of Admit :
PittsburghPennsylvania
Carnegie Mellon University
Course : Masters of Information
Systems Management

Email :
dhrigitgada2803@gmail.com
Mobile : 9833151331

DHVANI HEENA BHARAT GALA
Village : Samagogha
Resi. : Borivali West

University of Admit :
DallasTexas
Dallas Baptist University
Course :
MS in Kinesiology

Email :
galadhvani03@gmail.com
Mobile : 9820571113

FENNY DIMPLE HIREN KENIYA
Village : Kapaya
Resi. : Sion East

University of Admit :
Urbana-ChampaignWashington
University of Washington
Course : Masters of Science in
Information Management

Email :
fenny.keniya2000@gmail.com
Mobile : 8355929239

GRESHA ASHWINI VIPUL CHHEDA
Village : Doan
Resi. : Dadar

University to Admit :
Santa ClaraCalifornia
Santa Clara University
Course :
Bachelors

Email :
fleurs4gvc@gmail.com
Mobile : 9769668855

HARDIK ASHA SHAILESH VORA
Village : Moti Varandi
Resi. : Sion Koliwada

University to Admit :
San Fransisco Santa Clara
Santa Clara University
Course : Masters in
Computer Science

Email :
vorahardik056@gmail.com
mobile : 7021014756

HARSHIT KUNJAN RAJESH GANGAR
Village : Godhra
Resi : Dombivali East

University to Admit :
Worcester Massachusetts
Clark University
Course : Masters in
Computer Science

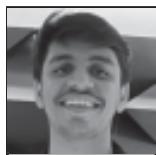
Email :
harshitgangar29@gmail.com
mobile : 9082411988

HETH KAVITA KAMLESH GALA
Village : Patri
Resi. : Mulund West

University to Admit :
StanfordCalifornia
Stanford University
Course :
Computer Science

Email :
hethgala6@gmail.com
9324489691

ISHAN GAUTAM JAYANTILAL GALA
Village : Kapaya
Resi. : Pune

University to Admit :
Los AngelesCalifornia
University of Southern California

Course : Masters in
Computer Science

Email :
ishangala16@gmail.com
Mobile : 7385799992

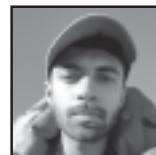

JAINAM FALGUNI RAJEEV RAMBHAI
Village : Nana Bhadia
Resi. : Santacruz West

University to Admit :
Long IslandNew York
Stony Brook University

Course : Masters in
Computer Science

Email :
jainam.rambhai@gmail.com
8286205890

JAINIL MONIKA RAJENDRA KAKKA
Village : Bhujpur
Resi. : Andheri East

University to Admit :
Philadelphia Pennsylvania
Pennsylvania State University

Course : Masters of Professional
Studies in Data Analytics

Email :
jkakkajainil@gmail.com
Mobile : 9324725425

JAY BHARATI VIPUL RAMBHIYA
Village : Mokha
Resi. : Borivali West

University to Admit :
Los Angeles California
University of Southern California

Course :
Masters in Computer Science

Email:
jay5996r@gmail.com
Mobile : 9920810008

JAY SURBHI KIRAN GALA
Village : Nana Bhadiya
Resi. : Matunga East

University to Admit :
BostonMassachusetts
Northeastern University
Course : Masters of Science -
Quantitative Finance

Email :
jaygala2006@gmail.com
Mobile : 8850662154

JITEN HEENA PRAKASH HAKKAR
Village : Mota Lajja
Resi. : Ghatkopar East

University to Admit :
New York City
New York Pratt
Course : MS in Information
Experience Design

Email :
jitenphakkar@gmail.com
Mobile : 9892365369

KARAN PRITI VIREN SAVLA
Village : Koday
Resi. : Kandivali West

University to Admit :
Newyork Newyork
Fordham University

Course : Masters in Finance

Email :
karansavla2001@gmail.com
Mobile : 7666316540

KARAN DEEPA MANISH GADA
Village : Bada
Resi. : Chunabhatti West

University to Admit :
Virginia

Course :
Masters in information Systems

Email :
karan.m.gada@gmail.com
Mobile : 9930636647

KASHISH DEEPA YOGESH MARU
Village : Chiyasar
Resi. : Dombivali East

University to Admit :
TempeArizona
Arizona State University

Course :
Computer science

Email :
kashishmaru26@gmail.com
Mobile : 9323195868

KENIL RESHMA AMISH CHHEDA
Village : Gundala
Resi. : Ghatkopar East

University to Admit :
PhiladelphiaPennsylvania
Penn state

Course :
BSC Biotechnology

Email :
chheda.reshhma.a@gmail.com
Mobile : 9867656717

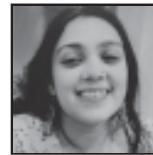

MAITREE MANISHA BHARAT DEDHIA
Village : Bhorara
Resi. : Andheri West

University to Admit :
New York, New York City
The New School - Parsons School
of Design

Course : MS in Strategic
Design and Management

Email :
dedhia.maitree99@gmail.com
Mobile : 9796236910

MAITRI KALPANA BHUPEN GADA
Village : Bada
Resi. : Ghatkopar West

University to Admit :
Pittsburgh Pennsylvania
Carnegie Mellon University

Course : Masters in Artificial
Intelligence and Innovation

Email :
maitrib.gada@gmail.com
Mobile : 8355892203

MANOJ DHAVANTI AMRUTLAL VORA
Village : Bidada
Resi. : Matunga East

University to Admit :
San Jose California
San Jose University

Cours : M S

Email :
manojvora72@gmail.comm
Mobile : 9820458299

MEET ARCHANA DIPEN SHETHIA
Village : Vadala
Resi. : Kandivali West

University to Admit :
OrangeConnecticut
University of New Haven

Course :
MS in Finace

Email :
shethiameet1@gmail.com
Mobile : 9920966435

MEGH DEEPA NILESH DEDHIA
Village : Nani Khakar
Resi. : Matunga East

University to Admit :
Atlanta, Raleigh, Los Angeles,
New York City Georgia, New York
Georgia Institute of Technology,
North Carolina State University,
University of Southern California,
Columbia University

Course : Masters of Science in
Computer Science
Email : m11dedhia@gmail.com
Mobile : 9321483932

MISHTI RINKU KALPESH GALA
Village : Mota kandagra
Resi. : Matunga East

University to Admit :
Massachusetts Massachusetts
University is Massachusetts Amherst

Course :
Electrical Engineering

Email :
rinkgala@gmail.com
Mobile : 9820517174

MOHIT MAMTA HARISH CHHEDA

Village : Wadala
Resi. : Mulund West

University to Admit :
IndianaWest Lafayette
Purdue University
Course : Master's in
Industrial Engineering

Email :
mohit.chheda2905@gmail.com
Mobile : 8779501221

MOKSHA BHAVNA DHARmesh SHAH

Village : Kundrodi
Resi. : Pune

University to Admit :
RaleighNorth Carolina
North Carolina State University
Course : Masters in Computer
Engineering

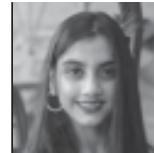
Email :
mokshashah5401@gmail.com
Mobile : 8275015670

MONIL BHAVANA MAYUR GOSAR

Village : Sabhrai
Resi. : Airoli

University to Admit :
Manhattan New York
New York Institute of Tech
Course : MA in UX/UI Design
and Development

Email : gosar.monil@gmail.com
Mobile : 8424020698

NIA NEHAL KIRTI GANGAR

Village : Deshalpur
Resi. : Nerul

University to Admit :
ChicagoIllinois
Carnegie Mellon University
Course :
MS Business Analytics

Email :
niagangard@gmail.com
Mobile : 8080938989

PANKTI JYOTI PARESH SAVLA

Village : Mapar
Resi. : Ghatkopar East

University to Admit :
Stanford cityCalifornia
Stanford University

Course : Masters in
Environmental Engineering

Email :
panktipsavla@gmail.com
Mobile : 8850034154

PARAM LEENA JAYESH MAMANIA

Village : Kapaya
Resi. : Santacruz west

University to Admit :
Los AngelesCalifornia
University of Southern California

Course : MS in
Computer Science

Email :
mamania.param@gmail.com
Mobile : 9619668066

PRATHA TEJAL RAJESH SHAH

Mumbai
Resi. : Chembur

University to Admit :
PhiladelphiaPennsylvania
Drexel university

Course :
Bachelors in Physics

Email :
prathashah1506@gmail.com
8169142137

PratikSheetal.alitVeera

Village : Bada
Resi. : Bhandup West

University to Admit :
New YorkBinghamton
State University of Newyork at
Binghamton
Course : Masters in
Computer Science

Email :
pratiklality@gmail.com
7506386050

RAJ MEENA MANISH DEDHIA

Village : Talvana
Resi. : Goregaon West

University to Admit :
IllinoiisChicago
Illinois Institute of Technology

Course : Madtwrs in Information
Technology and Management

Email :
dedhiaraj2002@gmail.com
8169713157

RAJ JYOTI PRAVIN SONI

Village : Pragpur
Resi. : Chembur

University to Admit :
TexasDallas
University of Texas at Dallas

Course : Masters of
Science in Finance

Email :
rajsoni1304@gmail.com
Mobile : 9870278191

RHYTHM JIGNA JIGAR CHHEDA

Village : Pundi
Resi. : Andheri East

University to Admit :
Richardson, DallasTexas
University of Texas at Dallas

Course : Master's in Information
Technology Management

Email :
rhythmcchheda@gmail.com
Mobile : 9820247419

SAGAR DAKSHA MANISH GALA

Village : Samaghoga
Resi. : Ghatkopar East

University to Admit :
ManhattanNew York
Adelphi University

Course : Masters in
Computer Science

Email :
galasagar1998@gmail.com
Mobile : 9029008062

SHAILEE SONAL MANISH SHAH

Village : Rayan
Resi. : Santacruz West

University to Admit :
Long IslandNew York
State University of New York, Long
Island University, MCPHS
Course : Master's in
Pharmaceutical Sciences

Email :
shaileesa@gmail.com
Mobile : 9892386460

SHREYA SHILPA RAJESH SAVLA

Village : NANI TUMBADI
Resi. : Parel East

University to Admit :
FarmingtonConnecticut
University of Connecticut

Course :
PhD in Biomedical Sciences

Email :
shreyasavla97@gmail.com
Mobile : 8169595332

SHUBH DEEPIKA HITESH GANGAR

Village : Nangalpur
Resi : Mulund West

University to Admit :
Los Angeles California
University of Southern California

Course : Masters in
Computer Science

Email :
shubhgangar111@gmail.com
Mobile : 9819340022

SOUMYA AARTI MILAN SHAH

Village : Gundala
Resi. : Samuel Street

University to Admit : Tucson Arizona
University of Arizona

Course : Masters in Management
Information Systems

Email :
soumyashah14@gmail.com
Mobile : 8779723998

TVISHA RACHNA BHAVESH GALA

Village : Toda
Resi. : Goregaon West

University to Admit :
Virginia Virginia
Virginia Polytechnic

Course : Bachelors in
Biomedical Engineering

Email :
tvishagala28@gmail.com
Mobile : 9326966162

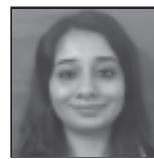
URJA KALPANA BHUPEN GADA

Village : Bada
Resi. : Ghatkopar West

University to Admit :
New HavensConnecticut
Yale School of Environment

Course : Masters in
Environment Management

Email :
urjagada@gmail.com
Mobile : 7021404320

VIDHI GEETA SHAILESH RAMBHIA

Village : Bhojay
Resi. : Wadala

University to Admit :
ChampaignIllinois
University of Illinois Urbana
Champaign

Course : MSC Program in
Department of Computer Science

Email :
vsrambhia@gmail.com
Mobile : 9920862156

VINEET BINA PARIN CHHEDA

Village : Vaki
Resi. : Nerul

University to Admit :
CollegeparkMaryland
University of Maryland

Course : Masters in
Information Science

Email :
vineet.1999.chheda@gmail.com
Mobile : 7977126966

VINIT URFI SUSHIL SHETHIA

Village : Lakhapur
Resi. : Nagpur

University to Admit :
New HavensConnecticut
University of New Haven

Course : Masters in
Public Health

Email :
vinitshethia44@gmail.com
Mobile : 9146184534

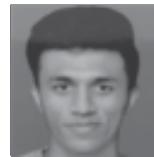
VIVAAN GUNJAN PREMAL CHHEDA

Village : Halapur
Resi. : Vidyavihar East

University to Admit :
DallasTexas
University of Texas at Dallas

Course : Bachelor in
Computer Science

Email:
vivaanpchheda@gmail.com
Mobile : 7977066758

YUGAM DEEPA JAYENDRA CHHEDA

Village : Layja
Resi. : Chembur

University to Admit :
IndianapolisIndiana
Indiana University - Purdue
University Indianapolis

Course : Master's in Cybersecurity
and Trusted System's

Email :
yugamchheda01@gmail.com
Mobile : 9820512812

JANVI URMI MULCHAND DEDHIA

Village : Koday
Resi. : Ghatkopar

University to Admit :
New York
New York LM

Course :
Masters in Fashion

Email :
janvidehdhia09@gmail.com
Mobile : 8879278809

સંવન

અવસાન નોંધ

(તા. ૧ નવેમ્બર ૨૦૨૩ થી તા. ૩૦ નવેમ્બર ૨૦૨૩)

ચક્કુદાન : દેહ /ત્વાચાદાન : અવયવદાન :

પ્રાર્થના રાખેલ નથી

નામ	ઉંમર	ગામ	ાંડે	નામ	ઉંમર	ગામ	ાંડે
હિરેન શાંતિલાલ નરશી દેઢિયા	૪૮	ભોરારા	મુલુંડ	હિરજ મહુભાઈ ઘેલા ઘરોડ	૪૮	વડાલા	સાંતાકુઝ
હરેશ કાનજી પાસુ છેડા	૫૬	મોખા	મોખા	મા. હિરભાઈ વસનજી ગોવર સાલિયા	૬૮	ગોધરા	કાટિવલી
હસમુખ લાલજી રામજી શાહ/માલદે	૭૨	સાડાઉ	બોરીવલી	ચંદ્રકાંત જીમજી જાદવજી પટેલ (કેનિયા)	૭૦	બારોઈ	મુલુંડ
જિતેન્દ્ર કેશવજી વીરજી ગાલા	૭૬	કૃપાયા	વિલે પાર્ણ	લાલજી લખમશી રાધવજી દેઢિયા	૭૮	પ્રાગપુર	પુના
મા. ભાનુભેન ગણપત હરશી દેઢિયા	૬૦	ભુજપુર	ઘાટકોપર	હિરેન હુગરશી (હરેશ)ાસારિયા વોરા	૫૨	નવીનાર	પુના
ઝવેરબેન મોરારજી વલ્લભજી ગોગરી	૮૮	કોડાય	મુલુંડ	ચાંપશી રવજી મોના ભેદા	૭૫	મોખા	થાણા
કિશોર હેમરાજ કાનજી હરિયા	૫૪	દેવપુર	દેવપુર	જગદીશ શાંતિલાલ હંસરાજ છેડા	૬૮	નવાવાસ	લોનાવલા
કાંતિલાલ દેવજી માણેક ગાલા	૬૫	દેવપુર	ડૉબિવલી	અ.સૌ. વાસંતી વિનોદ શિવજી ગોગરી	૭૩	નાના ભાડિયા	બોરીવલી
કથળ તલકશી ગણપત ભેદા	૭૭	ભુજપુર	પુના	નવીન મેવજી હંસરાજ શેઠિયા	૬૫	વડાલા	મલાડ
જયશ્રી મુકેશ કુંવરજી સતરા	૫૮	ગુંડાલા	માટુંગા	અ.સૌ. નિર્મલા શાંતિલાલ દેવજી છેડા	૬૬	બગડા	ડૉબિવલી
હસમુખ જીઠલાલ ધરમશી દેઢિયા	૬૨	મેરાઉ	નાલાસોપારા	મા. ચંચળબેન વશનજી હિરજી દેઢિયા	૮૨	બિદા	ડૉબિવલી
મગનલાલ શિવજી કાનજી દેઢિયા	૮૧	મેરાઉ	ગોરેગામ	મુલજી મહુભાઈ હંસરાજ ગાલા	૮૮	વાંકી	ગિરગામ
દામજી ઉમરશી તેજશી કેનિયા	૮૪	બારોઈ	પ્રાગપુર	જવેરબેન માલશી વીરજી છેડા	૬૩	પત્રી	દહીસર
ભારતી મનહરલાલ મુરજી ગાલા	૭૩	નવીનાણ	નાહુર	ચંદનબેન દીપક નાગજી શાહ/સાવલા	૬૫	દેશલપુર (કંકી)	વિલે પાર્ણ
દેવરાજ લીલાધર ભીમશી દેઢિયા	૭૭	ગઠશીશા	ગઠશીશા	મણિલાલ રામજી નથુ છેડા	૮૭	બગડા	પ્રભાદેવી
વર્ષી મહેન્દ્ર મગનલાલ ગડા	૬૮	માપર	મુલુંડ	રોહિત શામજી દેવજી રંભિયા	૪૪	રામાણુયા	વિકોલી
ટોકરશી કલ્યાણજી ભાણજી ભારાણી	૬૮	દેશલપુર(કંકી)	વિલે પાર્ણ	દિપલ જિગનેશ મગનલાલ ગંગર	૫૦	મોખા	ડૉબિવલી
નેણભાઈ વિશનજી મોરારજી ગાલા	૮૭	કોડાય	ચેભુર	અ.સૌ. હેમલતા હરખચેંદ નાનજી વોરા	૬૬	પ્રાગપુર	બાંગ્રા
વિમળા હરખચેંદ લાલજી વોરા	૬૬	નવીનાણ	થાણા	તારાબેન આણંદજી મગનલાલ ગડા	૭૪	હમલા મંજલ	નાલાસોપારા
રંજનબેન કાંતિલાલ કુંગરશી ગાલા	૬૮	કોડાય	ચેભુર	જયેશ કુંવરજી ગંગર	૬૦	ઇસરા	મુલુંડ
મંજુલા વીરજી વાલજી દેઢિયા	૭૦	મોથાણા	અલીભાગ	નિર્મલા રમણીક દેઢિયા	૭૬	ભુજપુર	મલાડ

નામ	ઉંમર	ગામ	હાલે
ચુનીલાલ રવિલાલ પ્રેમજી સાવલા	૭૮	બિદા	શિવઠી
મુંદુબેન મણિલાલ ધેલા વિસરિયા	૮૪	દેશલપુર (કઠી)	ઘાટકોપર
મા. ચંચળબેન વિશનજી નાનજી માલદે	૮૪	સાડાઉ	ડૉબિવલી
જેનમ ધર્મશ પ્રકૃત્ય મામણિયા	૧૬	ભુજપુર	દહીસર
મુકેશ મેઘજ પાસુ છેડા	૬૧	હુંદોડી	વિલે પાર્વે
લક્ષ્મીયંદ નાનજી રવજી વિસરિયા	૮૧	કોડાય	પ્રભાદેવી
રતનશી લાલજી આસારિયા નિસર	૮૪	વડાલા	સુરત
મુશીલાબેન વસનજી કાનજી છેડા	૮૮	પની	સાંતાકુજ
શાંતાબેન ધનજી કેશવજી ભારાજી	૮૦	દેશલપુર (કઠી)	સાંતાકુજ
કિશ નીતિન કાનજી છેડા (શાહ)	૩૨	ડોણા	ચેમ્બુર
વિપુલ તલકશી પાસુ ગડા	૪૮	સાભરાઈ	ચેન્નાઈ
શાંતિલાલ મોરારજી નરશી સાવલા	૮૫	મેરાઉ	કોડાય
કલ્યાણજી વેરશી રવજી છેડા	૮૫	હુંદોડી	નાલાસોપારા
લખમશી જેસંગ હીરજી શાહ/ગડા	૮૮	નાના ભાડિયા	ચુનાભડી
મા. રતનબેન તલકશી ગણપત દેણિયા	૮૭	નાની ખાખર	વિલે પાર્વે
મુલયંદ પદમશી નરશી દેણિયા	૭૩	બિદા	કાંદિવલી
હરિલાલ લખમશી લાલજી છેડા	૯૩	વાખાપુર	વડાલા
શાંતાબેન વિશનજી મોતા	૮૧	મોતા લાયજા	અંબરનાથ
કુ. ભાવના યશવંત લાલજી ગડા	૪૩	પની	મુલુંડ
લક્ષ્મીયંદ રામજી પાસુ ગાલા	૮૦	ભુજપુર	બોરીવલી
કસ્તૂરભાઈ ખીમજી મણશરી છેડા	૮૬	ગોધરા	અમેરિકા
ભરત દેવજી લધા દેણિયા	૫૮	નાંગલપુર	ઘાટકોપર
કલ્યાણજી હીરજી સાવલા	૭૪	કુમરા	વિકોલી
મા. રતનબેન કલ્યાણજી કેશવજી ગડા	૮૦	ચાયશ	દહીસર
નવનીત ખીમજી રામજી બેદા	૫૮	મોખા	નાલાસોપારા
વસંત મેઘજ વજપાર સંગોઈ	૬૨	કૃપાયા	ડૉબિવલી
વિશનજી માણોક લખમશી ગોસર	૬૭	દેવપુર	ડૉબિવલી
ગોવિંદજી પાસુ માલશી પાસડ	૭૮	કોટા રોહા	મુલુંડ
લક્ષ્મીયંદ રવજી હેમરાજ વીરા	૭૫	દેવપુર	મીરા રોડ

નામ	ઉંમર	ગામ	હાલે
જયંતીલાલ મેઘજ વિસરિયા	૮૦	બાડા	વડોદરા
મિઠાબાઈ હંસરાજ કુંગરશી છેડા	૮૬	ગોધરા	ભાંડુપ
પ્રાર્થના રાખેલ છે			
અ.સૌ. ભારતી ધીરજ શામજી ધરોડ	૬૬	લુણી	જોગેશ્વરી
સાકરબેન જેઠાલાલ વેલજી વીરા	૮૦	પ્રતાપર	બાંદરા
શાંતિલાલ શિવજી લાલજી છેડા	૮૨	બારોઈ	બેલ્લારી
મા. લલિતાબેન દેવયંદ ઠકરશી ગડા	૮૩	ગંગાઈ	થાણા
ગ.સ્વ. હંસાબેન (મોટા આસંબિયાનાં લધીબાઈ શામજી વિજપાર છેડાની પુત્રી)	૮૫	—	વરલી
ગુલાબયંદ જગશી ટોકરશી ગોગરી	૮૭	ટુંડા	કોલકાતા
મા. મણિબેન હંસરાજ મોષશરી ગાલા	૮૪	લાખાપુર	મીરા રોડ
લક્ષ્મીયંદ લાલજી ઉમરશી ગાલા	૭૩	છસરા	નાલાસોપારા
અ.સૌ. જવેરબેન વસનજી રામજી ગલિયા	૬૮	લુણી	આગ્રીપાડા
જાતીન વીરજલાલ ચાંપશી કુરિયા	૪૮	ભયાઉ	વડાલા
મધુરીબેન મનહરલાલ વેલજી શાહ/ગાલા	૮૨	શેરરી	કેમ્પસ કોરનર
ચંચળબેન હીરાલાલ કેશવજી શાહ/ગડા	૭૦	ગઢશીશા	દાદર
અમૃતબેન લક્ષ્મીયંદ માલશી રંબિયા	૮૬	રામાણિયા	વિલે પાર્વે
રોહિતબેન ભૂપેન્દ્ર લક્ષ્મીયંદ કક્કા	૫૮	નાંગલપુર	ટીંડોર
દેવકાંબેન પદમશી વેલા છેડા	૮૦	દેણિયા	મુલુંડ
રજનીશ વલ્લભજી ખેતશી ગાલા	૫૮	ટોડા	ન્યૂ મરીન લાઈન્સ
એડ. હેતલ ભરત પ્રવીણ સત્રા	૫૦	મનફરા	શિવરી નાડા
જાદજી માવજી વેલજી કુરિયા	૮૬	બિદા	ઘાટકોપર
હીરબાઈ ખેતશી તેજશી છેડા	૧૦૦	રાયણ	પરેલ
ભૂપેન ટોકરશી પ્રેમજી ગાલા	૬૨	સાડાઉ	દાદર
અ.સૌ. પુનિમા ડૉ. મહેશ શામજી સાવલા/શાહ	૬૨	નાની ખાખર	સાંતાકુજ
અ.સૌ. સેજલબેન કલ્યાણજી કુંવરજી દેણિયા	૬૬	લુણી	મુલુંડ
ચુનીલાલ કરમશી નરશી મામણિયા	૭૨	ટેપા	ડૉબિવલી
મા. કેસરબેન ગાંગજ લખમશી ગોસર	૮૦	લિંદ	નાલાસોપારા

GOOD AS NEW, GOOD FOR YOU RENEWED LAPTOPS AWAITS YOU

SPECIAL OFFER

₹ 14,999 for Limited Stock

HURRY GRAB THE OFFER

FOR MORE INFO CONTACT US AT

+91 88790 04536

info@netlabindia.com

Head- Office: - 41, Sarvodaya Ind. Est., Off. Mahakali Caves Road, Andheri (E.), Mumbai, 400093
Main Branch: - Plot no. A-142, Rd Number 23, Wagle Industrial Estate, Thane (W.), Thane, 400604

Network Techlab (I) Pvt. Ltd. | www.netlabindia.com | Find us on:
Mumbai | Navi Mumbai | Ahmedabad | Vadodara | Vapi | Pune | Bangalore | Chennai | Goa | Delhi | Kolkata

શ્રી ક.વિ.ઓ. સેવા સમાજ

સંસ્થાની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ

શ્રી ઉત્કર્ષ લોન

કિક્ટ, વોલીબોલ
બાંડાંગ બોલ,
હુટભોલ

વ્રક્ષિતવ વિકાસ
વર્તુવ સંઘ
OUTDOOR CAMP
MEET

રહેઠાડા લોન

પગદી

સમુહ લગન

શિક્ષણ લોન
કોમ્પ્યુટર લોન

રિશબ્ધગમ

